

Solidarita

PROTI VÁLCE A GLOBÁLNÍMU KAPITALISMU

ČÍSLO 12

V ČÍSLE:**Vládní „reforma“**

str. 4

Chomsky o USA

str. 7

Judaismus a anti-semitismus

str. 11 - 13

Radar

Reforma pro bohaté

Poplatky u lékaře

Demise vlády!

Právo silnějšího je pro naši současnou vládu nejvyšším zákonem. To se jasně odráží ve dvou jejich prioritách.

Tou první je přerozdělování od chudých k bohatým pomocí „daňové revoluce“ a s ní spojených sociálních škrťů (viz. článek níže v tomto čísle). Dopad vládní daňové reformy stojí v jasném rozporu s předvolebními sliby „ODS +“ o tom, že se všichni budeme mít lépe.

pokračování na str. 4

**Bush v Praze: Demontrace
4.6., 17.00h, Hradčánské nám.**

Středoškoláci proti státním maturitám

V Praze proběhla demonstrace středoškoláků proti státním maturitám. Co vám vadí?

Jana: Vadí nám, že nikdo nic neví. Dnešní třetáci mají maturovat podle systému, o kterém jim nikdo nic neřekl. Navíc se hodně mění sestava a požadavky. Jeden rok, na opakování a doplnění toho, co chybí, je prostě málo.

Marek: Jednoduše to na nás chtěli napálit. Nejvíce by se to dotklo těch, co jdou do třetáku a mají najednou maturovat podle něčeho o čem nic neví. Politici si to mezi sebou přehazují. Jednou je to ODS, která je pro, pak zase ČSSD, potom se vzájemně obviňují z toho, kdo to vymyslel.

Demonstrace na české poměry docela velká.

Jana: Lidí bylo opravdu hodně. Když se pochod pohnul, tak jste mohli stát a několik minut kolem vás procházeli další a další lidé.

Marek: Protestu určitě pomohlo to, že měl podporu mezi učiteli na školách. Například u nás na střední se s námi učitelé pořád bavili, proč je to nesmysl. Na druhou stranu řada z těch lidí tam šla jen tak. To se ukázalo i na konci, kdy organizátoři oznámili: „Vyhráli jsme“ a celý průvod začal jásat. Zatím se ale nic nerozhodlo v parlamentu, takže je předčasné slavit.

Jana: Na rozdíl od radaru, se o tomhle na školách diskutuje. Spousta studentů o tom vůbec nic neví, takže je jim to buď jedno nebo jsou pro, protože všude z médií slyší, že mají být pro.

Dekriminalizace marihuany

Několik tisíc lidí demonstrovalo za dekriminlizaci marihuany. Demonstranti požadovali, aby se k marihuaně přistupovalo stejně jako k alkoholu či tabáku a umožnilo se její lékařské využití.

Proti Prodimu v Praze

V pondělí 14. května navštívil Prahu italský premiér Romano Prodi. Ačkoliv je předsedou levicové vládní koalice, stačila jeho vláda posílit italskou účast na operacích v Afghánistánu a nyní dokonce vyjádřila ochotu zapojit se do protiraketového deštníku USA. Navíc Prodiho vláda odmítá slyšet hlas svých občanů, kteří protestují proti rozšíření vojenské základny ve Vicenze (viz. březnové číslo) a provádí neoliberální politiku demontáže sociálního státu.

Proti jeho návštěvě v Praze uspořádala skupinka protiválečných aktivistů protestní shromáždění. Ačkoliv byla akce svolána velmi narychlo (protože o návštěvě se předem nevědělo), zúčastnila se jí asi desítky lidí, včetně italských turistů pobývajících v Praze. Premier Prodi byl protestujícími zastížen hned dvakrát. Jednou ho přivítal pískot píšťalek při průjezdu na ambasádu a podruhé protestní projev při návštěvě Pražského hradu.

Fotografie a video z protestu na www.socsol.cz

Referenda v Brdech: jasné „NE“ radaru

Dne 5.5.2007 se koanlo místní referendum v obci Vísky, okr. Rokycany.

Všichni lidé, kteří se ve Vískách účastnili obecního referenda, jednoznačně odmítli výstavbu amerického radaru v nedalekém vojenském prostoru Brdy. Z 31 oprávněných voličů jich přišlo vyjádřit svůj názor 30, nehlasoval pouze člověk, který je na služební cestě a předem se omluvil. Všech třicet lidí jednomyslně řeklo radaru ne. Také v nedalekých Příkopsích lidé hlasovali o radaru v anketě. Výsledky byly jednoznačné. Z 296 voličů jich přišlo 232, všichni do jednoho radaru odmítli.

V Městě Mirošov byl dne 19.4.2007 přípravným výborem k městskému úřadu podán návrh na vyhlášení místního referenda (pro referendum se v petiční podpisové listině vyjádřilo 800 občanů). V anketě průzkumu veřejného mínění v Mirošově na otázku: „Souhlasíte s umístěním americké radarové základny ve Vojenském výcvikovém prostoru Brdy?“ odpovědělo celkem 868 občanů NE, 14 občanů ANO.

V anketě v obci Strašice se proti radaru vyslovilo 400 lidí, s výstavbou zde souhlasí 44 lidí.

Dne 11.5. a 12.5. se konala anketa v obci Skořice - z 193 oprávněných občanů přišlo 165, 164 z nich se vyslovilo proti radaru, 1 pro radar.

Zdroj: www.trokavec.cz

Mezinárodní konference proti militarizaci Evropy

5.5., v den výročí Pražského povstání, se na půdě Filosofické fakulty UK konala Mezinárodní konference proti militarizaci Evropy. Její organizace se za Nezákladnám spolu s dalšími aktivisty zhostila Socialistická Solidarita.

Přestože byla návštěvnost tuzemských posluchačů vzhledem k prodlouženému víkendu nižší než jsme očekávali, celkem se k diskusi sešlo asi 150 účastníků. Především ze zahraničí dorazilo velké množství hostů, což nás nesmírně potěšilo. V publiku mimo jiné usedly i známé české osobnosti jako Petr Uhl a Erazim Kohák.

Na úvod promluvil hlavní organizátor konference Thomas Franke. V uvítacím proslovu mimo jiné řekl: „Setkáváme se zde v symbolické datum a na symbolickém místě. 5. května 1945 začalo Pražské povstání. Když budete procházet pražskými ulicemi, uvidíte na mnoha domech pamětní desky, které připomínají často velice mladé lidi, kteří padli se zbraní v ruce v boji proti německé okupaci Československa. Setkáváme se na Palachově náměstí. Jan Palach byl student filosofické fakulty, který se upálil v roce 1969 na protest proti sovětské okupaci Československa. Obě události připomínají, že tato část světa byla během minulého století dobývána velmocemi. Stejně tak byla ale i scénou odhodlaného odporu proti těmto okupačním velmocím. Když se dnes kouknu kolem sebe, cítím závan tohoto odporu.“

Na konferenci se debatovalo o geostrategických zájmech USA; o roli raketového systému v dosahování těchto

zájmů; a o vztazích Evropy a Ruska ke strategii USA. Analytické debaty bloky uvedli svými referáty politolog Oskar Krejčí; nezávislý zahraniční analytik Miroslav Polreich; Tobias Pfluger německý poslanec evropského parlamentu a politolog. Kate Hudson, předsedkyně Kampaně za nukleární odzbrojování CND z Velké Británie, přednesla úvodní referát na téma Mezinárodně právní aspekty protiraketové obrany. Štěpán Kotrba, šéfredaktor internetového deníku Britské listy s Andrzejem Zebrowskim, z polské iniciativy Stop Wojnie, debatovali na téma Jak reagují na strategii USA a projekt protiraketové obrany vlády zemí bývalého „sovětského bloku“.

Na konferenci dále vystoupili zástupci celkem čtrnácti protivojenských iniciativ z osmi evropských zemí. Zástupci občanských iniciativ z Polska, Maďarska, Itálie, Německa, Belgie, Francie, Velké Británie a ČR se v Praze sešli nejenom proto, aby si předávali své zkušenosti z kampaní proti vojenským zařízením. Hlavním cílem konference bylo založit celoevropskou síť antimilitaristických iniciativ a zahájit vzájemnou spolupráci.

V závěru konference byla zúčastněnými sepsána Pražská výzva, kterou zde otiskujeme v plném znění.

HELENA FRANKE

Pražská výzva:

Mír nepotřebuje nové rakety

*Říkáme ne protiraketovému systému USA v Evropě
Konfrontování s novými vojenskými plány Spojených států, jež 10. května zahajují oficiální jednání s českou a polskou vládou, signatáři této výzvy prohlašují:*

Vyjádřujeme svůj protest proti plánům Bushovy administrativy na umístění „národního systému protiraketové obrany“ (NMD) Spojených států na území České republiky a Polska. Většina lidí v Česku a Polsku stejně jako v ostatních evropských zemích tyto plány odmítá. Odmítáme oficiální důvody uváděné pro výstavbu NMD jako pouhé záminky.

Realizace plánu USA nepovede ke zvýšení bezpečnosti. Naopak povede k novým nebezpečím a nejistotám.

Ačkoli je plán vykreslován jako „defenzivní“, ve skutečnosti umožní Spojeným státům útočit na jiné země bez obavy z odvety. „Hostitelské“ země také postaví do frontové linie budoucích válek USA.

Vlády Polska a České republiky lehkomyšlně riskují rozpoutání nových závodů ve zbrojení, přičemž ohrožují současnou konstrukci mezinárodních dohod o nešíření jaderných zbraní a omezení konvenční výzbroje po celém světě, ale zejména v Evropě.

Co skutečně potřebujeme, je odzbrojení jako předpoklad míru a opravdové bezpečnosti lidí. Abychom čelili nastávající ekologické krizi, potřebujeme mezinárodní spolupráci a důvěru, ne konfrontaci.

Mírové iniciativy, demokratické a emancipační politické síly, ženská a ekologická hnutí, odbory a aktivisté víry se musí spojit ve svém odporu k tomuto pokusu stavět jednu evropskou zemi proti druhé. Náš protest chápeme jako součást globálního hnutí proti všem cizím vojenským základnám a jiné infrastruktury využívané k agresivním válkám. Je to příspěvek k vytváření míru v Evropě a ve světě, k posilování soudržnosti a akceschopnosti místních komunit při obraně jejich práv a zajišťování jejich veřejného působení.

Evropská unie a členské státy NATO se nesmí podílet na tomto novém vojenském dobrodružství Bushovy administrativy. Mír zůstává našim nejpřednějším úkolem.

Žádáme ty, kdo nesou odpovědnost v Evropské unii, zejména prezidenta Klause a prezidenta Kaczyńskiego, aby naslouchali vůli lidu Evropské unie. Požadujeme, aby jednali demokraticky a aby uspořádali referenda o umístění prvků NMD ve svých zemích.

Důrazně odmítáme pokus dát plánům USA oprávnění postranními cestičkami, prostřednictvím rozhodovacích procesů v NATO a EU. Obracíme se k vám napříč širokou paletou národností a společenských vrstev: udělejme společně vše, abychom zabránili přeměně Evropy na jeviště nových závodů ve zbrojení a nové politiky konfrontace.

Vyzýváme všechny lidi, aby se účastnili demonstrací, aby se ústně a písemně obraceli na své zvolené představitele a řekli jim, že si nepřejí novou politiku konfrontace a že na to budou pamatovat u volebních urn.

*Účastníci Mezinárodní konference proti militarizaci Evropy
Praha, 5. května 2007*

Informace o protestech proti základnám v ČR:

www.NEzakladnam.cz

Demisi vlády!

pokračování ze str. 1

O reformě zdravotnictví, která zpoplatní jakoukoliv návštěvu u lékaře, odstraní vyplácení nemocenské první 3 dny nemoci atd., ani nemluvě.

Druhou vládní prioritou je prosazování vojenské základny USA na českém území. Zhruba 70 procent obyvatel ČR je proti zřízení amerického radaru, podle posledních průzkumu toto odmítnutí postupem času zesiluje – 46%

je nyní dokonce „rozhodně proti“.

Oporu má vládní koalice samozřejmě ve vlastnicích velkých firem, v jejichž zájmu vládne, a potažmo také v naprosté většině sdělovacích prostředků.

Jediným argumentem, se kterým vyrukuje v debatách a který má dokládat jejich legitimitu, je však ten, že jsme si je přece zvolili. Čím dál tím víc lidí však vidí, že tato argumentace je zcela falešná. Jednak nebere v potaz podvod s volebními sliby „ODS

+“. Zadruhé opomíjí kolosální zradu Strany zelených na svých voličích. A zatřetí mlčí o tom, že by vláda okamžitě padla nebýt dvou placených nebo vydíraných přeběhlíků z řad ČSSD.

Radar USA má stát na vojenském újezdě Brdy. Lidé z okolních vesnic si mohli 4.května poslechnout premiéra Topláňka osobně. Arogance moci, pohrdání lidmi a neschopnost argumentovat, tak lze shrnout jeho vystupování.

Brdští ho přivítali slovy: „Potřebujeme tu úplně jiné

věci než radar!“

Aby se dalo na názory většiny lidí, potřebujeme silné hnutí v ulicích, jak proti daňové reformě, tak proti plánům amerických hvězdných válek.

Je dobře, že se pomaličku začínají ozývat jednotlivé odborové svazy v tom smyslu, že chystají mobilizaci svých členů.

Potřebujeme ale aktivitu každého z nás, abychom docílili odstoupení vlády koncernů.

Nástroj, jak chudým utáhnout opasky

Není to ještě tak dávno, kdy ministr financí Kalousek prohlašoval, že na reformě daní všichni vydělají. Ted' to ale vypadá, že to bylo jenom takové hloupé přehesnutí, že ve skutečnosti chtěl říci, že si všichni pohorší (s výjimkou rentiérů, kterým se zruší daň z dividend).

Podle analýzy společnosti Patria Finance prodělá na zavedení 15% rovné daně ze „superhrubé“ mzdy (tj. z téměř o polovinu vyššího vyměřovacího základu, než je ten současný) i po zohlednění v současnosti uvažovaných odečitatelných položek 74 % zaměstnanců. A k těmto třem čtvrtinám poražených je třeba ještě připočítat ty, kdo sice na změnách daně z příjmu něco vydělají, ale tento jejich výdělek bude „více než kompenzován“ zvýšením sazby DPH. Nápad se tak ukazuje, že snižování daní a zavedení rovné daně jsou dvě zcela rozdílné věci.

Když tedy zavedení rovné daně nijak nesouvisí se snižováním daní, o co tedy jde? Kostrbatě řečeno, jde o „snížení míry daňové progresy“, tedy o to, aby lidé s nízkými příjmy zaplatili na daních relativně více než doposud a lidé s příjmy vysokými zaplatili relativně méně, zkrátka Jánošík naruby. Pravice se jezdí

učit do Bratislavy, jak chudým utáhnout opasky. Vše se ale komplikuje fixní položkou odečitatelnou od daňového základu; pokud je dostatečně vysoká, může být zavedení rovné daně spojeno se zvýšením, a nikoliv snížením míry daňové progresy (taková situace by nastala například zavedením rovné daně se sazbou 50 % a odečitatelnou položkou 20 tisíc Kč měsíčně). To však není záměrem pravicové vlády, a proto je pro ni nastavení odečitatelné položky tak citlivým problémem: ta je totiž vždy buďto příliš vysoká (takže uškodí bohatým patronům ODS), nebo příliš nízká (takže uškodí i většině voličů ODS s nižším než astronomickým příjmem).

V současnosti existuje pět pásem daně z příjmu fyzických osob, včetně pásma s nulovou sazbou pro příjmy nižší, než kolik činí odečitatelná položka. ODS jde o to, aby byl počet daňových pásem snížen na dvě a aby se záro-

veň snížila mezní sazba placená zaměstnanci s nejvyššími příjmy. (Jak říkají i kritici zprava, označovat koncept „snížení počtu sazeb DPFO z pěti na dvě“ termínem „rovná daň“ je jen marketingový trik.)

Lze však dokázat, že jakýkoliv systém založený na nižším počtu daňových pásem je pro většinu lidí méně výhodný než některý alternativní systém, který stejný objem daní vybere s větším počtem pásem. Snaha snížit počet daňových sazeb tak, aby na tom většina populace vydělala, je proto předem marná.

Jaké argumenty pak ale mohou Jánošíkové naruby ve prospěch svého projektu uvést?

Podle Vlastimila Tlustého si rovná daň „vydělá sama na sebe“ zvýšením tempa ekonomického růstu a snížením objemu daňových úniků. Podle této koncepce jsou lidé s vysokými příjmy tvorové velice citliví na mezní sazbu

daně: při jejím zvýšení podnikatelé houfně odplouvají na Kajmanské ostrovy, manažeři přerušují jednání a jdou si místo toho zarybařit. Teoreticky si to představit lze, v praxi se ale „Lafferův efekt“ může projevit jen v případě skutečně vysoké mezní sazby daně. Ostatně východiska Tlustého teorie byla ve Spojených státech formulována v době, kdy se tam mezní sazba daně pohybovala nad 70 %. Ronald Reagan využil Lafferovu křivku při zdůvodňování svých daňových škrtů. Výběr daní se však v důsledku těchto škrtů snížil. Pokud tedy Lafferova křivka nezafungovala v USA při mezní sazbě 70 %, je nesmysl domnívat se, že by mohla zafungovat v ČR s mezní sazbou 32 %.

Podle druhého argumentu je progresivní daňová sazba nespravedlivá, a snížení míry daňové progresy je tedy krokem k větší spravedlnosti. Tato argumentace však vychází z přesvědčení, že tržní

rozdělování příjmů je spravedlivé. Existují různé teorie spravedlnosti a podle většiny z nich nic takového tvrdit nelze. Jedinou etablovanou teorií spravedlnosti, která vede k závěru, že tržní rozdělování je spravedlivé (ovšem pouze za předpokladu, že je založeno na dobrovolných směnných transakcích), formuloval Robert Nozick. Jak ale postupovat v podmínkách historicky vzniklého kapitalismu, kdy rozdělení majetku nevzniklo pouze na základě dobrovolných směnných transakcí, ale s vydatným přispěním loupeží, krádeží a podvodů? Čím je člověk bohatší, tím je pravděpodobnější, že za svůj majetek vděčí nelegitimním metodám nabývání majetku, ať již vlastním nebo provozovaným svými předky. Před spuštěním anarchokapitalismu je proto podle Nozicka třeba částečně vyvlastnit bohaté a přerozdělit jejich majetek ve prospěch chudých, u kterých lze naopak předpokládat, že jsou oběťmi minulých křivd. Řekněme si otevřeně, že toto lafonické konstatování duchovního otce pravicového libertarianismu by velice obohatilo politickou diskusi v České republice, kde máme metody prvotní akumulace kapitálu stále ještě v očích.

Systém progresivního zdanění tedy vskutku představuje systém násilného přerozdělování od bohatých k chudým. To ale neznamená, že by toto přerozdělování bylo nespravedlivé; naopak je lze chápat jako částečnou nápravu minulých nespravedlností.

Snížení počtu sazeb daně z příjmů je tedy zákonitě nevýhodné pro většinu obyvatel a nelze je zdůvodnit ani ohledem na spravedlnost. Jediné, co pak pravicové vládě zbývá, je lavírování, mlžení a marketingové triky. Čtenáři těchto řádků již možná na rozdíl ode mne znají konečnou podobou vládního návrhu daňových

zákonů. Troufám se vsadit, že Jánošíkům naruby se ani tentokrát kvadratura kruhu vyřešit nepodařilo.

Daně

Již před zveřejněním všech detailů se nechal ministr financí Kalousek slyšet, že na reformě daní všichni vydělají. Toto své tvrzení zopakoval i během prezentace. Zároveň dodal, že daň z příjmů fyzických osob zůstane i nadále progresivní. Obě tvrzení již během následné debaty vyvrátil analytik ČSOB Tomáš

dělení daňových dopadů „půl na půl“ se zdá být arbitrární), ale v takovém případě se zase sníží zisky a mzdy a v důsledku toho daňové odvody ze zisků a z mezd i spotřeba. A v důsledku snížení spotřeby se bude celý cyklus opakovat. Výslednému efektu se tedy nelze vyhnout – proto je třeba zohlednit plný efekt zvýšení sazby DPH a nikoliv jenom efekt poloviční. Pokud však zohledníme plný efekt zvýšení DPH, zjistíme, že na reformě DPFO a DPH prodělá více než polovina poplatníků.

Sedláček. Poukázal na to, že zastropování plateb na sociální a zdravotní pojištění vede ve spojení s rozšířením daňového základu k tomu, že od částky 80 tis. Kč měsíčně se daň z příjmů stává daní regresivní a to nehledě na to, zda chápeme pojistné odvody jako kvazidaně, nebo jako součást příjmu, jak se snažil argumentovat Kalousek. Nepravdivé je též Kalouskovo tvrzení o tom, že na reformě daní vydělají všichni i při zohlednění zvýšení snížené sazby DPH. Sedláček vypočetl, že na reformě daní prodělá 27 % poplatníků. Počítal však se zvýšením cen zboží a služeb zatížených sníženou sazbou DPH pouze o 2 %, s odůvodněním, že ceny se zvýší méně než jak by odpovídalo zvýšení sazby daně. To je sice pravda (i když roz-

To jsme však ještě nezohlednili snížení efektu odečitatelných položek využívaných především středními vrstvami (úroky z hypoték, příspěvky na důchodové zabezpečení atd.), které posune podíl poražených ještě dál. Skutečnost, že mnozí poplatníci musí prodělat, ostatně vyplývá z materiálů prezentovaných samotným Kalouskem, podle kterých zvýšený výběr DPH více než vykompenzuje snížený výběr DPFO. Je zjevně nemožné, aby každý člověk zaplatil méně a při tom se vybralo dohromady více.

Shrňme si: na změnách DPFO vydělá v absolutní části skutečně každý. Nejméně, pouhých 9 Kč, vydělá poplatník s hrubou mzdou 20800 Kč měsíčně. Tento modelový poplatník však každý měsíc zaplatí na DPH o více než 200

Kč navrch. V absolutní části prodělají na reformě DPFO a DPH všichni, jejichž příjem se pohybuje od 16000 do 34000 měsíčně. Celkový objem vybraných daní zůstane zhruba stejný, většina zaměstnanců však přilepší státu stokorunami, aby se těm s nejvyššími příjmy mohlo ulevit o tisíce. V řádu stokorun vydělají na daních též lidé s nejnižšími platy a rodiny s dětmi, kteří však budou o to více postiženi škrtů v rozpočtových výdajích a snížením příspěvků na děti.

Po reformě bude složená daňová sazba růst až do výše měsíčního příjmu 80 tis. a pak začne limitně klesat až k oněm magickým 15 %. Vláda tak občanům vzkazuje: čím více vyděláte, tím více se tloušťka vašich peněženek přiblíží předvolebním slibům ODS. Většina lidí nevydělává dost na to, aby si vláda mohla dovolit splnit jim to, co jim před volbami bylo vládními stranami naslibováno.

Po odtajnění poslední složky reformy veřejných rozpočtů – rozpočtových škrtů – si tak můžeme složit

celou mozaiku: střední třídy přispějí těm nejbohatším na daňové úlevy, zatímco „černí pasažéři“ (tj. důchodci, nemocní, lidé navštěvující lékaře, nezaměstnaní, svobodné matky) přispějí na snížení firemních daní a zalátání rozpočtové díry. Předvolební Topolánkova „smlouva s občany“ se nám tak zvrátila ve svůj pravý opak: namísto snížení daní všem zvýšení daní většině, namísto tisícovky pro důchodce další snížení náhradového poměru (tj. poměru průměrného důchodu k průměrné mzdě).

Julie Zeh popisuje v románu Hráčský instinkt situaci dnešních mladých Němců. Generace „po smrti Nietzscheho“, pro kterou již neexistuje morálka, ale ani radost z jejího bourání. Jedinou zbytkovou hodnotou je upřímnost. Bylo

by naivní, kdyby voliči požadovali po politických morálku. Ale špetku upřímnosti (a to nikoliv té Grossovské), tu by požadovat mohli: „Když už nám lžete před volbami, tak nám nelžete alespoň po volbách, kdy máte na další 4 roky vystaráno.“ Vzorem takové upřímnosti je komentář spoluautora slovenské daňové reformy Richarda Sulíka, zveřejněný v rozhovoru pro MF DNES: „Rovná daň se nedělá kvůli lidem, ale pro ekonomiku a pro ty, kterým hospodářství patří. Tedy pro majitele kapitálu, nemovitostí, firem.“

Sociální dávky

Chytré horáky z pohádky Boženy Němcové se podařilo splnit zadání, které jí nechal vzkázat prokurátor: ať k němu přijede, ale ať to není ani ve dne ani v noci, ani ustrojená ani nahá, ani pěšky ani na voze. Avšak ani angažování chytré horáky namísto Pohanky s Melčákem by současné vládě nepomohlo splnit vše, co slibuje.

Posuďte sami: vláda hodlá všem snížit daně a zároveň snížit i schodek veřejných rozpočtů.

Jak má být tohoto zázraku dosaženo? Snížením mandatorních výdajů, především škrtů v sociálních výdajích. Tyto škrtů podle Kalouska dopadnou na ty, kdo „odmítají pracovat a pletou si sociální dávky s normálním platem“. V této souvislosti připomeňme Agendu 2010 z dílny ČSSD, která se v mnohém podobá koaliční smlouvě pravicové vlády a kde je „neoprávněné pobírání dá-

vek“ označováno za jeden z hlavních problémů ČR. Legendu o welfare queen, která si jezdí pro podporu v cadillacu, si původně vycucal z prstu Ronald Reagan. Tento novodobý mýtus se úspěšně zabydlel v rétorice politických stran z různých částí politického spektra. Zneuživatelé sociálních dávek se tak stali skupinou, na níž lze svádět veškeré problémy veřejného sektoru (přeci jen, svádět všechno na komunisty nejde donekonečna), aniž by se někdo namáhal rozsah a důsledky takzvaného „zneužívání sociálních dávek“ vyčíslit. My to však můžeme zkusit. Podle nejvyšších odhadů pobírá 10 – 15 % žadatelů podporu v nezaměstnanosti neoprávněně. Pokud by jim byly dávky odňaty, ušetřil by rozpočet 1 až 1,4 mld. Kč ročně. Jak vidno, tímto způsobem Kalouskovu rozpočtovou díru zalátat nepůjde, ani když mu velkoryse přiznáme další stovky milionů ušetřených na pastelkovém a porodném, pro jejichž navýšení hlasovali i poslanci a senátoři KDU-ČSL a ODS (to bylo ovšem před volbami). Pokud by škrtů sociálních dávek měly vskutku kompenzovat rozsáhlé snižování a rušení daní, a zároveň vést ke snížení rozpočtového deficitu (podle analýzy ČMKOS povedou vládní reformy během následujících tří let k výpadku příjmů veřejných rozpočtů ve výši 236 až 280 miliard korun), musely by se přestat vyplácet veškeré podpory v nezaměstnanosti a veškeré sociální dávky (podle návrhu státního rozpočtu na rok 2007 představují dávky státní sociální podpory celkem 54 mld.

a podpora v nezaměstnanosti 7 mld.). Vskutku, jedině zrušením veškerých sociálních dávek lze dokonale zabránit jejich hypotetickému zneužívání.

Obutá, neobutá, oblečená, neoblečená...

Při tom není jisté, zda časné rušení sociálních dávek, tak jak o něm zatím vláda uvažuje, nebude ve svých důsledcích pro rozpočet spíše kontraproduktivní. Zrušení nemocenských dávek pro první tři dny nemoci povede k tomu, že lidé, pro které je již dnes obtížné vyjít s platem, se budou snažit nemoci přechodit, do práce půjdou i s počínající chřipkou a infekci tak dále rozšíří. Zrušení pohřebného se projeví hromaděním mrtvol v chladících boxech, čímž se bezúčelně zvýší investiční a provozní náklady nemocnic. Rušení dalších dávek zapříčiní růst kriminality a nákladů na její prevenci. Ve Spojených státech spočítali, že každý bezdomovec představuje pro veřejné rozpočty větší náklady, než kolik by stálo obdarovat jej vlastním bytem, a že všeobecné zdravotní pojištění je efektivnější než soukromé, na které šestina populace nejbohatší země světa „nedosáhne“. Kontraproduktivní mohou být i neuvážené opatření „ekologizace daňové soustavy“. Je jistě alarmující, že vlivem spalování hnědého uhlí je ovzduší ve vesnicích znečištěné stejně jako v průmyslových centrech. Ale Bursíkem navrhované zdražení o 10% situaci nevyřeší, neboť i po této změně zůstanou náklady na vytá-

pění hnědým uhlím méně než poloviční ve srovnání se zemním plynem, jehož cena po chystané deregulaci dále poroste. A větší podíl občanů pak dá přednost ještě levnějšímu otopu – PET lahvím.

Pokud srovnáme různé sliby a koncepty z programů koaličních stran a ze stávající koaliční smlouvy, vyjde nám z toho směs, která by i chytré horáky zamotala hlavu:

Daně snížíme všem, ale zároveň je některým zvýšíme (především zvýšením sazby DPH u základních životních potřeb). Rozpočtový deficit snížíme, ale zároveň jej zvýšíme (neboť ani pravicová vláda si nemůže dovolit tak rozsáhlé škrtů v sociálních výdajích). Sociální dávky budou adresnější, ale zároveň je bude dostávat každý. Důchody budou stoprocentně solidární, ale zároveň se výrazně sníží. Výnos z ekologických daní bude investován do podpory ekologicky šetrných technologií a sanace ekologických škod, ale zároveň jej započítáme jako kompenzaci snížení odvodů na sociální zabezpečení. Výpočet rovné daně zjednodušíme, neboť bude existovat jediná sazba daně, ale zároveň bude složitější, neboť bude existovat několik sazeb pro slevu na dani. Na podobné paradoxy ostatně narazíme i mimo oblast hospodářské a sociální politiky, vzpomeňme Bursíkovo „jsme pro přímou demokracii, ale referendum o radarové základně nepodpoříme“. Jak se v tom má občan vyznat?

PETR GOČEV

Redakčně upraveno. Autor je členem Socialistického

Solidarita je Váš časopis

Zaujaly Vás články v tomto čísle? Časopis Solidarita se snaží přinášet zprávy z protiválečného a antikapitalistického hnutí, stejně jako analyzovat situaci v ČR. Předplatte si Solidaritu a dostáváte aktuální číslo vždy, když vyjde. Jsme otevřený časopis, který přivítá Vaše příspěvky a podněty. Kontaktujte nás!

Už Jack London vědel, proč se Amerika bojí

Tvrdíte, že Spojené státy jsou „vedoucím teroristickým státem“. Můžete to objasnit?

Spojené státy jsou jedinou zemí, která odmítá závěry Mezinárodního tribunálu spravedlnosti. Kdysi to dělaly ve spojení s Enverem Hodžou a Muammarem Kaddáfim, ale Albánie i Libye už tribunál respektují, jen USA stále setrvávají na své velkopanské pozici. USA v 80. letech vedly teroristickou válku proti Nikaragui, kterou tribunál odsoudil a USA obvinil z „nezákonného použití síly“, tedy vlastně z mezinárodního terorismu. USA se měly zdržet zločinných akcí a uhradit vysoké reparační. Usnesení bylo potvrzeno dvěma rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, obě však USA vetovaly.

Následovala eskalace války a teroru útočením na tzv. měkké cíle, likvidovaly se ryze civilní střediska obranného týlu - rolnická družstva a zdravotní ordinace. Tento krajní projev mezinárodního terorismu podporovaly obě strany, republikáni i demokraté.

Vezměme si ještě křiklavější příklad: teroristická válka proti Kubě. Začala brzy po tom, co moc převzal Fidel Castro; vlády prezidentů Eisenhowera a Kennedyho ji vedly s ještě větším nasazením. Kennedy zorganizoval operaci Mangusta, která byla jednoznačně teroristická. Řídil ji jeho bratr Robert, generální prokurátor USA.

V rámci operace Mangusta agenti CIA vyhazovali do vzduchu petrochemické závody, potápěli rybářské lodě, kladli do hotelů bomby. Zahynuly stovky lidí. Jak tvrdí Arthur Schlesinger, historik, poradce prezidenta Kennedyho a životopisec jeho bratra Ro-

berta, jednou z hlavních priorit bylo seslat na Kubu, cituji, „všechnu hrůzu světa“.

Vše doprovázela válka ekonomická, která byla vyprojektivována vůči lidem, protože Kubánci přece mohli za to, že měli takovou vládu a nikoli jinou. To je také terorismus.

Začala ekonomická blokáda, která trvá dodnes.

Je zaděláno na ironii, že USA v rozporu s Bushovou doktrínou poskytují azyl teroristům. Připomenu, že podle této doktríny státy skrývající teroristy jsou považovány za teroristické.

Které teroristy USA skrývají?

Jsou to lidé, které FBI a ministerstvo spravedlnosti uznaly za „čelné mezinárodní teroristy“. Jedním z nich je Orlando Bosch, jehož FBI

obvinila z třiceti teroristických útoků, nevyjímaje území USA. Ministerstvo spravedlnosti ho označilo za člověka ohrožujícího bezpečnost USA a domáhalo se jeho vydání. Bosch má na svědomí mj. atentát na civilní letadlo kubánských aerolinií v roce

vojenské základně v Salvadoru spolu s plukovníkem Oliverem Northem, postavou číslo 1 aféry Iran-contras z 80. let, který dopravoval zbraně pro teroristické operace v Nikaragui. Připomenu, že USA byly za tyto operace odsouzeny Mezinárodním tribunálem spravedlnosti a Radou bezpečnosti OSN. Potom se Posada Carriles zúčastnil dalších teroristických akcí, až se konečně dostal do USA. Venezuela se domáhala jeho vydání. Ačkoli USA s touto zemí mají smlouvu o extradici, žádosti vyhověno nebylo. Causa je uložena k ledu; nebudu se divit, když Posada Carriles dožije, stejně jako jeho kumpán Bosch, na slunečné Floridě.

Vezměme si ještě jiný příklad: na Haiti počátkem 90. let zuřil strašný teror. Rozsával ho hlavně Emanuel Constant, velitel paramilitárních skupin kooperujících s CIA. Nesly odpovědnost za vyvraždění přibližně čtyř tisíc lidí. Když se k moci vrátil Jean-Bertrand Aristide (dříve svržený při převratu), Constant utekl do USA a žije si klidně v Queens v New Yorku. Haiti opakovaně žádalo o jeho vydání, ale USA všechny prosby ignorovaly.

Pokud by se Bush řídil vlastní doktrínou, Spojené státy by měly být za poskytování azylu teroristům srovnány s bombovými nálety se zemí.

Ale na Kubě a v Nikaragui vládly komunistické režimy. Mohli bychom to vše považovat za nezbytné metody boje s komunismem.

Mýlíte se! USA nezačaly

válku s Kubou proto, že tam vládla diktatura. Dnes už máme archivní dokumenty z oněch let a víme, že USA válku začaly z důvodu - jak ho definovala administrativy Kennedyho a Johnsona - „skutečného nepodřízení se“ Castra 150 let starým zájmům USA v regionu, tj. od časů Monroeovy doktriny, na jejímž základě si USA přisvojily právo ozbrojených intervencí v této oblasti. Obávaly se - je to napsáno černé na bílém - že předpokládaný rozkvět Kubu může ovlivnit vývoj v celém regionu. Pro americké politiky byla problémem Castrova idea, že společnost, která byla doposud utiskována bestiálními režimy, vezme otěže svých věcí do vlastních rukou. Pro USA to bylo nepřijatelné, proto Kubánci museli trpět.

V Nikaragui nebyl komunismus a největším nepřítelem Spojených států tam, a vůbec v celé Latinské Americe, byla římsko-katolická církev. Docházelo k masovým vraždám. USA podporovaly eskadry smrti, které zavraždily mj. arcibiskupa San Salvadoru Oscara Romera. Ve střední Evropě se v poststalinické epoše děly zlé věci, ale nejsou srovnatelné s tím, co se odehrávalo ve Střední Americe v 80. letech.

Vaše definice terorismu je dost široká.

Nemám žádnou vlastní definici terorismu, opírám se o oficiální definici, kterou přijaly za své vlády USA a Velké Británie. V souladu s ní je terorismus považován za „vědomé užití síly nebo hrozby užití síly pro dosažení politických, náboženských nebo ideologických cílů zastrašováním nebo přinucením“. Britská vláda dále za terorismus chápe „činnost nebo hrozbu agresivní a záškodnické činnosti, která si klade za cíl ovlivnit vládu, zastrašit společnost a podpořit nějaký politický, náboženský a ideologický projekt“. Spojené státy a Velká Británie jsou tedy předními teroristickými státy

ve světle vlastních definicí. Doktrína Bushe, která odsuzuje státy skrývající teroristy, tuto definici ještě rozšiřuje.

Říká se, že terorismus je zbraní slabých, ale to je ideologický podvod. Terorismus je především zbraní silných. A svůj vlastní terorismus USA nazývají bojem s terorismem.

Terorismem nazýváte rovněž zrušení potravinové pomoci Pakistánu pro Afghánistán, k němuž došlo na žádost USA po 11. září. Hladem pak zemřelo mnoho lidí. Domníváte se, že ekonomické sankce nelze ospravedlnit?

Vzpomínám si, že když v 80. letech Ronald Reagan vyhlásil sankce vůči komunistické moci v Polsku, řada z nás s nimi souhlasila, protože mohly uspišit pád komunismu. I když samozřejmě vnímám zásadní rozdíl - netrpkli jsme hladem.

Sankce mohou někdy naplnit kritéria terorismu. Jedním z hlavních kritérií je otázka, zda lid, proti němuž jsou sankce namířeny, je akceptuje; pokud ano - a víme, že

někdy lid o ně přímo žádá - jsou sankce zcela oprávněné. Vhodným příkladem je Jihoafrická republika, kde přibližně 80 procent populace sankcemi trpělo, ale přesto je vyžadovalo.

Kongres USA tehdy vyzýval administrativu Reagana k sankcím vůči vládě JAR, ale Reagan na toto volání neslyšel. V 80. letech obchodní

ské sankce pod pokličkou OSN, namířené proti lidu Iráku. Sankce zabily stovky tisíc lidí a podle mého soudu nebyly nutné ke svržení Saddáma. Iráčané by ho nepochybně vyhnali sami, stejně jako byli vyhnáni Suharto v Indonésii, Marcos na Filipínách a jiní jim podobní, které USA podporovaly až do jejich hořkého konce.

Opakuji: existují sankce oprávněné a neoprávněné. Nejdéle trvají sankce proti Kubě. Jsou proti vůli Kubánců a v rozporu s odporem všech mezinárodních organizací. Hlasování v OSN ukazuje, že naprostá většina členských zemí je proti těmto sankcím. Jak dopadlo hlasování před několika měsíci: 178 hlasů bylo proti, jen 4 byly pro. USA podpořil Izrael, jehož hlasování v OSN ukazuje na koloniální charakter tohoto státu, a také Haiti a malá republika Palau.

Je to s legitimitou ozbrojené humanitární intervence podobné jako s ekonomickými sankcemi?

Znám slavný výrok připisovaný Gándhímu. Když se ho zeptali, co soudí o západní civilizaci, měl odpovědět: „To by byla krásná idea“. Odpovím stejně: humanitární intervence by byla krásnou ideou. Podívejme se na historii 20. století. Před 2. světovou válkou byly tři případy „humanitární intervence“: invaze Mussoliniho do Etiopie, obsazení Sudet Hitlerem a nájezd Japonska na Mandžusko. Ironizují, samozřejmě to nebyly humanitární intervence, i když tak byly představovány. Hitler sliboval, že konflikt s Československem skončí a chudákům Čechům a Slovákům zajistí přístup k německým civilizačním výtobytkům. Každou vojenskou intervenci její autoři nazývají humanitární, dokonce i ty, které vedou nejhorší monstra. Nejinak tomu bylo s intervencí SSSR v Maďarsku v roce 1956, kterou sověští právníci ospravedlňovali žádostí maďarské vlády a

výměna mezi JAR a USA ještě vzrostla, což byl výsměch sankcím, které přijal kongres USA vůči JAR. Ještě v roce 1988, tedy nedlouho před pádem apartheidu, Pentagon s Colinem Powellem jako šéfem spojených štábů odsoudil Národní výbor Nelsona Mandely a označil ho za jednu z notorických teroristických skupin ve světě. USA rovněž podporovaly vládu JAR při jejích zločinech v masovém měřítku v sousedních zemích. Odhaduje se, že v Angole a Mosambiku bylo zabito okolo 1,5 milionu lidí.

A proč jste kritizoval sankce proti Iráku v 90. letech?

Byl to zločin. Nazývali ho sankcemi OSN, ale to byl klam: byly to americko-brit-

ochranou před „ozbrojenými bandami“, usilujícími svrhnout „demokraticky zvolenou vládu“. Stejně tak tomu bylo s americkou intervencí ve Vietnamu, která byla ospravedlňována „kolektivní sebeobranou“ a „vnitřní agresí“.

Byly intervence, které zachránily lidi?

Po 2. světové válce znám jen dva případy takových intervencí. První je invaze Indie do východního Pakistánu v roce 1971, která pravděpodobně zachránila miliony lidských existencí. Druhou byla intervence Vietnamu do Kambodže v roce 1978, která zastavila vraždění Pol Pota a odstranila ho. Tyto případy se však v diskusích na téma humanitární intervence neobjevují.

Proč?

V roce 1971 Pakistán, který měl na svědomí řez vzbouřeného lidu (dnešní území Bangladéše), byl spojencem USA a Washington pohrozil Indii válkou. Intervence Indie rovněž kazila politiku Henryho Kissingera, tehdejšího poradce pro otázky národní bezpečnosti USA, jenž usiloval o sblížení s Čínou (Pakistán byl v té době regionálním spojencem Číny).

V případě intervence v Kambodži USA a Velká Británie si okamžitě pospíšily podporovat Pol Pota, v OSN naléhaly, aby Rudí Khmérové, které vietnamská intervence smetla, byli zastoupeni v OSN. Důvodem byl jejich nepřátelský postoj vůči Sovětskému svazu. USA podpořily útok Číny na Vietnam a proti Vietnamu byly vyhlášeny ještě tvrdší sankce.

A intervence v Kosovu nesplňovala kritéria humanitární pomoci?

Největší zločiny v Kosovu se odehrály v důsledku bom-

bardování paktem NATO! Co víc, tyto zločiny vedení aliance a Clintonova administrativa předvíдалy, stačí nahlédnout do dokumentace vlády USA. Prosím, všimněte si, že výhrady proti Miloševićovi se zpočátku omezovaly na zločiny v Kosovu po intervenci NATO. Ale ztráceli na síle a proto k nim přiřadili zločiny v Srebrenici. To má být hu-

byla věrohodnost NATO. Co to znamenalo? „Věrohodnost“ v mezinárodních otázkách znamená přesně totéž, co je praxí mafie. Ten, kdo se odmítá „podřít“, musí pykat. Ochrana Kosova byla výmluvou. Jak se předpokládalo, došlo k hrozným zločinům, za které potom byl Milošević postaven před soud. Když se však se zločiny po intervenci

Přirovnáváte Bushe k Hitlerovi a Stalinovi?

Nikoli, já jen záměrně vyvolávám jejich jména, protože to jsou největší zrůdy historie a chci poukázat, že deklarace intencí neznamená nic u Hitlera a Stalina, stejně jako neznamenala u žádného jiného velmocenského představitele. Je třeba se podívat, co následuje za projevy. Prosím, víte o jediném dokladu, že Američanům jde o šíření demokracie na Blízkém východě?

A vy?

Nedávno vyšla kniha Thomase Carotherse, historika, který za vlády Reagana pracoval v departmentu USA a nyní se zabývá šířením demokracie ve vlivné Carnegie Endowment for International Peace. Carothers píše o upřímné oddanosti Ameriky rozšiřovat demokracii a současně obrací pozornost na to, že každá vláda USA se nachází ve schizofrenní situaci: Amerika podporuje demokracii tehdy, a jenom tehdy, když to vyhovuje jejím strategickým a ekonomickým zájmům.

Proč tolik intelektuálů, proč právě 100 procent amerických novinářů věří slovům Našeho Nejdražšího Vůdce? Proč se chovají jako severní Korejci? Korejce ze severu poloostrova mohu ospravedlnit, protože žijí v diktatuře. Ale když se západní intelektuálové chovají jako severní Korejci...

dopředu kalkulovalo, ať nikdo nemluví o humanitární pomoci. To je cynismus.

Soudíte tedy, že američtí vůdci, kteří se odvolávají na humanitární intervenci, jsou prostě cynikové a že idealistická rétorika a „misijnictví“ Ameriky je kamufláž pro její ekonomické zájmy? Nevěříte, že někteří se přece jenom řídí idealismem, autentickou vírou v šíření demokracie?

Jestli se chceme chovat jako svobodní lidé, pak posuzujeme výroky vůdců kriticky.

Všichni velcí předáci v minulosti deklarovali své cíle jako misijní. Mussolini říkal, že jeho úkolem je zcivilizovat barbarské Habešany a přivést je do okruhu západní civilizace. USA mu tehdy udělily velkou podporu. Japonci najíždějící na Mandžusko v severní Číně měli ústa plná šlechetné rétoriky. Stalin také tvrdil, že chrání národnostní menšiny a bojuje s fa-

Řada bývalých politických vězňů ve východní Evropě, kteří podporovali válku proti Iráku, říkalo: Dívejme se na věc z perspektivy vězňů svědomí, válka, která svrhla Saddáma, je spravedlivá, neboť zastaví bestialní mučení politických vězňů.

A kdo podporoval Saddáma Husajna, když tyto vězně nechal mučit? USA a Velká Británie. Také Francie, Rusko, Německo a jiní.

Možná, že tyto země chtěly napravit svoji chybu?

Skutečně? Saddám byl souzen za zločiny spáchané mimo jiné v roce 1982, čili přesně tehdy, když Ronald Reagan vyškrtl Irák z listiny zemí podporujících terorismus. Díky tomu mohly USA poslat Saddámovi ohromnou pomoc, včetně prostředků rozvíjejících zbraně hromadného ničení. Do Bagdádu byl poslán Donald Rumsfeld, aby dosáhl politického zájmu. To bylo období, kdy Saddám páchal zločiny a ukrutnosti, posílal do plynu Kurdy a politiku nezměnil ani po skončení války s Iránem... Tento stav vztahů Ameriky s Irákem přerušila teprve invaze do Kuvajtu. Došlo k intervenci. USA se staly pánem situace. V roce 1991 vypuklo povstání šíitů v jižním Iráku, které by pravděpodobně svrhlo Saddáma. USA však poskytly tyranovi pomoc a při potlačení rebelie zahynuly desítky tisíc povstalců. A Washington doposud nevysvětlil, proč podpořil tyрана.

Protože se bál politického hnutí šíitů?

Stačí si přečíst New York Times, jehož zpravodaj napsal: Režim Saddáma byl zachráněn, protože došlo ke konsensu mezi USA a spojenci - Velkou Británií a Saudskou Arábií. Bylo vzato za bernou minci, že Saddám dává větší naději na stabilizaci v regionu než ti, kteří se ho pokoušeli svrhnout. Thomas Friedman,

tehdejší diplomatický zpravodajec, podle mého názoru mluvčí departmentu USA v deníku New York Times, napsal, že nejlepším východiskem by byla vláda železné ruky, jakou vládl Saddám, i když ne právě on, protože přivádí USA do problémů. Ale protože nikdo jiný nebyl po ruce, mohl Saddám vládnout dál. Následovaly však ekonomické sankce, které zdevastovaly iráckou společnost, usmrtily desítky tisíc lidí a upevnily Saddámovu moc.

Pokud někdo říká, že chce pomoci pronásledovaným politickým činitelům, není nic snadnějšího než odcestovat do zemí podporovaných Amerikou - Kolumbie, Salvador, Guatemala. V Kolumbii se zabíjí víc odborových předáků než ve všech zemích světa dohromady a tato země je dnes největším příjemcem vojenské pomoci USA. Vezměme Turecko, kde v 90. letech při etnických čistkách byly vyhnány stovky tisíc lidí z domovů, byly zničeny tisíce vesnic, zabity tisíce lidí. Kdo to podporoval? Clinton poskytl Turecku tolik zbraní, že tvoří 80 procent výzbroje této země. Turecko se tehdy stalo - kromě Izraele a Egypta - největším odběratelem amerických zbraní. Koho to zajímalo? Cožpak v Turecku nemučí politické vězně? Samozřejmě, že ano.

Působil jsem v Turecku jako advokát v procesu s vydavateli, jemuž hrozilo vězení za odhalení pravdy o zločinech a ukrutnostech, jaké páchal turecký režim na Kurdech. Intervenovaly USA ve věci lidských práv? Clinton tehdy turecké vládě poslal ještě více zbraní.

Co odpovídáte těm, kdo soudí, že trpíte „antiamerikanismem“?

„Antiamerikanismus“ nebo „nenávisť vůči Americe“ - to jsou různé verze očerňování kritiků politiky USA, kteří přece mohou obdivovat tuto zemi, její lid a kulturu. Toto obvinění vyplývá ze ztotožnění společnosti s mocí. To je

způsob myšlení, které má kořeny přímo v totalitě. Kdyby v nějaké evropské zemi někdo obvinil kritiky vlády např. z „antiitalství“ nebo „antišpanělství“, vysmáli by se mu; možná nikoli za časů Mussoliniho nebo Franka.

Ještě jsem se chtěl zeptat na důsledky atentátů z 11. září, zejména na strach. Do jakého stupně strach ovlivňuje dnešní politické uvažování Američanů?

Strach je v americkém diskursu a politice přítomen nepřetržitě od koloniálních dob. Má jistě hodně společného s charakterem naší historie, s dobytím a podmaněním si kontinentu. Pokud se vyžene místní obyvatelstvo, jak se to udělalo s domorodými Američany, pokud se tyje z nevolnické práce, je čeho se bát, protože je zřejmé, že ti „nebezpeční lidé“ se jednou obrátí proti nám.

Známý literární teoretik Bruce Franklin sledoval motiv strachu v americké literatuře. Ukazuje se, že od samého počátku se cítíme být ohroženi velkými nepřáteli, kteří nás chtějí pokořit. A vždycky se v poslední chvíli objeví superman, zachránce nebo se najde nějaká neobyčejná zbraň a zázračným způsobem nás zachrání před zničením. Velká část populární literatury a téměř celá hollywoodská kinematografie toto téma stále rozvíjejí, mění se jen nepřátelé. Franklin ironizuje, že ti, kteří nás mají údajně zabít, nakonec vždycky skončí pod naší botou. Tak tomu bylo s indiány, černochoy, Číňany. Pokrokový spisovatel Jack London kdysi napsal knihu, v níž doslova vyzýval k vyhlazení všech Číňanů bakteriologickými zbraněmi, protože jinak proniknou mezi nás a zničí nás. Čínští dělníci, kteří budovali americkou železnici a prali naše špinavé hadry, byli údajně součástí dobře promyšleného plánu naší likvidace.

Prezident demokrat Lyndon Johnson v době vietnamské války říkal, že bez nejdokona-

lejších vzdušných sil je Amerika pouhým „gigantem se svázanými rukama, bezmocná, vystavená útoku žlutého skřeta s kapesním nožem“. V projevu k americkým vojákům ve Vietnamu říkal, že na světě žijí 3 miliardy lidí a nás, Američanů, je pouze 200 milionů, jsme tedy jen jednou patnáctinou lidstva. Mohou nás tedy napadnout, sebrat nám všechno, co máme a my máme všechno, co oni chtějí. To je opakovaný refrén imperialismu, psychologicky srozumitelný: když útočíš na cizí zemi, musíš mít racionální důvod, protože nemůžeš přiznat, že zločincem a stvůrou jsi ty sám.

Ale 11. září bylo reálné. Pravděpodobně to byl nejkritičtější teroristický čin v historii. Území USA bylo poprvé napadeno v roce 1814, kdy byl zapálen Washington. Nepočítám Pearl Harbor, protože to byla kolonie. Máme tedy všechny důvody ke strachu. Po 11. září jsem si myslel, že přijde celá série útoků. Amerika atakovala jiné země, terorizovala jejich lid, a tu se najednou kolo historie otočilo proti nám. To vyvolalo šok. Americká rozvědka došla k závěru, že útok na nás „špinavou bombou“ (atomovou) je pravděpodobně nevyhnutelný v perspektivě nejbližší dekády. Sdílím tento strach a obavu.

Žel, Bushova administrativa pracuje způsobem, který toto ohrožení zesiluje. Cožpak skutečně nepochopili, že při útoku na Irák toto ohrožení zvětší?

Ale je ještě jeden naprosto neočekávaný následek 11. září: změna v myšlení lidí činí společnost otevřenější. Dříve většina Ameriky neměla ponětí o vnějším světě. Po 11. září hodně lidí začalo zajímat, co se ve světě děje. Vydavatelé tisknou kritické knihy, které jdou dobře na obyt. To vzbuzuje optimismus a probouzí naději na obnovu demokracie.

*Z Gazety Wyborcze přebíral
MICHAL ŠIMÚNEK*

Judaismus a antisemitismus

Chceme –li porozumět persekuci židů, je nutno rozumět jejich ekonomické roli ve středověku, píše BECCY REESE.

Každý, kdo kdy argumentoval na obranu Palestinců, se již setkal s obhájci Izraele, kteří tvrdí, že jakákoliv kritika Izraele – nebo sionistické ideologie, jež tento stát ideově podpirá – se rovná antisemitismu. Říkají, že takové kritiky jsou vlastně zamaskovanou formou anti-

historii židů do sociálního a historického kontextu.

Jak napsal Karel Marx v roce 1843, „nehledejme tajemství žida v jeho náboženství, hledejme tajemství náboženství ve skutečném židovi.“

Jinými slovy: důvod, proč existence židovské kultury

židé, jakožto sociální skupina, byli formováni svou ekonomickou rolí během feudalismu, nejprve v obchodu, pak v půjčování peněz. Tyto aktivity vymezovaly židovskou etnickou totožnost, založenou na sdílené náboženské víře a jazyku. Židé se rozvinuli ve zřetelnou třídu, již Leon charakterizoval jako „lidé-třída“.

Lidé židovské víry působili jako obchodníci v dobách, kdy bohatství pocházelo převážně z půdy a kdy drtivá většina lidí žila v oblasti zemědělství, a to na úrovni přežití. Jakožto obchodníci si vydělávali na živobytí obchodem se solí, kořením, pižmem, kafrem, skořicí, kožšinami a otroky. Vesměs se jednalo o luxusní zboží, které bylo dováženo skrze Evropu z Východu.

Tím nemá být řečeno, že se židé nikdy neangažovali v zemědělství. Ale pokud ano, měli tendenci splývat s okolní populací a ztrácet svou kulturní odlišnost. Naopak, kde se zabývali obchodem, většinou si svou specifickou židovskou kulturu udrželi.

Takže zde existovala materiální základna pro udržení určitého souboru židovských myšlenek, víry a obyčejů. Byla to historická praxe židů, která vysvětluje jejich víru, ne víra, která vysvětluje jejich praxi.

Navíc, v protikladu ke tvrzením mnoha sionistů, diaspora nezačala prostě až se zničením jeruzalémského chrámu roku 70 n.l., neboť touto dobou zde již existovala židovská komunita i mimo území, které je dnes nazýváno Izraelem.

Dokumenty nedávno nalezené archeology v Egyptě ukazují, že v Káhiře byly etablované židovské komunity přibližně 500 let před pádem Jeruzaléma.

Archeologické vykopávky v Palestině dokazují, že

Konference ve Wannsee

Konference se konala 20. ledna 1942. V jejím průběhu měli být účastníci spíše informováni o plánu a byli požádáni, aby „poskytli náležitou podporu při práci na řešení“. Schůzky se zúčastnilo 15 lidí, většinou zástupců ministerstev či úřadů. Vypracováním plánu byl pověřen Reinhard Heydrich, a to říšským kancléřem Hermannem Göringem. Konferenci zorganizoval Adolf Eichmann, který po atentátu na Heydricha převzal jeho roli v realizaci konečného řešení.

Plán konference byl jasný: likvidace 11 miliónů Židů. Počítalo se i s Židy z Velké Británie a SSSR. Celkový počet Židů však byl pro nacisty mnohem vyšší, jelikož nebrali Žida pouze podle vyznání, ale také podle původu, což ostatní nedělali. S těmi, kteří nezemřou „přirozeným úbytkem“ (uštvaním na pracovišti), se bude muset „vhodně naložit, protože tu bezpochyby půjde o část nejdolnější, představující výběr, na který je třeba pohlížet při propouštění na svobodu jako na zárodek nového židovského rozmachu.“ Zřetelné vyznění tohoto odstavce je, že nikdo nesmí přežít. Konečné řešení. Nepřežije nikdo, kdo by mohl být nositelem židovské rasy. „Nemáme v úmyslu evakuovat Židy starší 65 let, ale odevzdat je do ghetta pro staré - počítá se s Terezínem“. Do starobních ghett měli jít také Židé s těžkými válečnými zraněními a nositelé válečných vyznamenání (Železný kříž 1. třídy). Každého Žida čekala smrt a nezáleželo na věku ani na pracovních schopnostech.

„Při praktickém provádění konečného řešení bude Evropa procesána od západu na východ. Území Říše, včetně Protektorátu Čechy a Morava, musí mít přednost, třeba už jen z důvodů bytových a sociálně politických potřeb.“ Plán počítal s tím, že obsazená i neobsazená Francie se plánu na evakuaci podrobí bez

židovského rasismu.

Toto tvrzení je mnohdy důrazně podporováno tezí, jako že antisemitismus je starý jako dějiny samy, a že diaspora (rozptýlení židů po římské říši po r. 70 n.l.) měla pro židy za následek nelítostný temný věk, jež se vyznačoval nepřetržitou persekucí.

Ani jeden z těchto názorů neobstojí před důkladným prozkoumáním. Je jistě pravdou přinejmenším to, že židé v minulosti trpěli útlakem, nenávistí, byli terčem předsudků. Je tedy něco pravdy na obraze nelítostného temného věku, předkládaném sionisty?

Ve skutečnosti se historie lidí židovské národnosti vyznačuje stejně tak zlomy jako kontinuitami. A klíč k pochopení antisemitismu můžeme nalézt, pokud vložíme

přetrvala celých 2000 let od diaspor, může být nalezen v ekonomické a sociální roli, kterou lidé židovské národnosti v průběhu této doby zastávali.

Člověkem, který rozvinul marxistické pojetí udržování židovské identity byl Abraham Leon. Narodil se v Polsku v roce 1918 a ke konci dvacátých let emigroval s rodinou do Belgie. Tu okupovali v roce 1940 nacisté, a Leon vedl podzemní trockistické hnutí odporu proti nim.

Analýza

Ve věku dvaceti čtyř let napsal výjimečnou analýzu historie a povahy protizidovských předsudků: Židovská otázka: Marxistická interpretace. V roce 1944 byl zatčen. Zemřel v plynových komorách Osvětimi.

Ve své široce pojaté studii přichází Leon s tvrzeními, že

větších problémů. Jedinou výjimkou v plánu byly severské země, kde byl navržen odklad realizace pro možné těžkosti a malý počet Židů.

Aby konečné řešení židovské otázky bylo opravdu konečné, počítal plán s „naprostým“ vymýcením židovské krve a to i u míšenců 1. (židovští prarodiče) a 2. stupně (jeden židovský prarodič). Plán tedy požadoval zpřísnění Norimberských zákonů. Nově měli být Židé prvního stupně postaveni na roveň Židům, kteří mají např. židovské rodiče. Pokud měl Žid prvního stupně speciální povolení „k působení na některých úsecích“ od strany či státu, musel být jeho případ přezkoumán. Výjimky byly dávány za „zásluhy“ (udavačství).

Tyto výjimky však měli jedno velké ale. „Míšeneček 1. stupně, který bude vyňat z evakuace (z transportů na východ - pozn. autora), bude sterilizován, aby se zabránilo jakémukoliv potomstvu a míšenecký problém tím byl jednou pro vždy odstraněn. Sterilizace je dobrovolná. Je však podmínkou pro další pobyt v Říši.“ Mezi řádky zápisu lze vyčíst, že právě změny Norimberských zákonů (které byly ještě mnohem hlubší) vyvolaly na schůzi největší rozruch. Je zcela jasné, že tato část plánu vytvořila korupční prostředí a někteří si to museli jasně uvědomit.

Nacistická tyranie i díky protokolu ukazuje svoji naprostou zrůdnost a šílenství. Velkou otázkou ovšem zůstává, jestli se na konferenci mluvilo i o použití plynových komor. Tento odstavec nám může být vodítkem: „Závěrem byly prohodovány různé formy řešení, přičemž župní vedoucí dr. Meyer, tak i státní tajemník dr. Bühler zastávali stanovisko, aby se určité přípravné práce v průběhu konečného řešení prováděli přímo v příslušných oblastech. Přitom je třeba vyhnout se zneklidnění obyvatelstva.“

Dnes už jsou nacističtí pohlaví pryč, ale nebezpečí jejich praktik je tu stále. Otázkou ovšem je, jestli Guantanamo slouží k evakuaci, či sterilizaci.

FILIP REUEL MOLNÁR

Židé byli jednou z mnoha náboženských komunit, které zde žily bok po boku. Někteří izraelští akademici nyní zpochybňují, zda zde vůbec kdy bylo „království izraelské“, jak je vyhlášováno moderním sionismem.

V každém případě byl osud Židů propleten s osudem Římského impéria – a ve chvíli, kdy toto impérium zkolabovalo, působili nadále jakožto obchodníci, převážně ve Středozeří. Rozptýlení Židů bylo ve skutečnosti klíčem k jejich přežití jakožto kulturní skupiny.

V tomto období byly slova „obchodník“ a „žid“ používány tak, že odkazovaly na jedno a to samé. Leon zjistil, že mnoho lidí, kteří se začali zabývat obchodem, konvertovalo k judaismu. S rozvojem obchodu se židovští obchodníci etablovali skrz naskrz Středozeří a usídlili se v městských státech v oblasti, která se nyní nazývá arabským světem.

Židovští obchodníci rozvinuli neobyčejnou obchodní síť, sahající od Indie po Španělsko. A se vzestupem islámu se Židé etablovali jakožto důležitá součást spojnice mezi muslimskou říší a křesťanskou Evropou.

Židovský obchodník středověké Evropy disponoval takovým množstvím kapitálu jako málokterá jiná sociální skupina. Když král potřeboval dát rychle dohromady armádu a příjmy z daní nestačily, obrátil se na lidi, kteří měli peníze.

Když zemi postihla neúroda, vyhledal opět židovského obchodníka, aby si půjčil peníze. Obchod začal ustupovat půjčování peněz.

Spolu s rozvíjením feudálního systému v Evropě se ale utvářelo nepřátelství proti Židům. Vládnoucí panstvo muselo poskytnout Židům určitou ochranu, protože pro ně vykonávali užitečnou funkci. Feudálové neradi viděli tuto skupinu mimo obchod a vydávali opatření proti práci Židů v zemědělství.

Kniha Christophera Tyermana „GodsWar“ sleduje, jak s výskytem křížových

výprav rostou i první vážné antižidovské persekuce. Židé byli sílící třídou feudálů během 11. a 12. století jak chránění, tak zrazováni. Bylo to právě v tomto období, kdy papež Urban II. vydal edikt, žež obviňoval Židy ze smrti Krista – nařízení, žež zrušil až II. vatikánský koncil v roce 1965.

Vydrancování

Potulné křižácké armády si prodrancovávaly cestu Evropou a často své kampaň financovaly bohatstvím, které uloupili židovským obchodníkům. Houfy plebejců – křižáků ještě před tažením do Svaté země přepadli a vyplenili židovské komuny v Porýní. IV. lateránský koncil v roce 1215 pak postavil Židy v Evropě do značné míry mimo společnost. Napříště měli povinnost nosit jako poznávací znamení špičaté klobouky a hábity žluté barvy, nesměli vlastnit dům ani pozemek a byla na ně uvalena zvláštní daň, tzv. velikonoční (posledně jmenované ustanovení bylo uplatňováno pouze v některých zemích a dobách). Krom toho jim bylo zakázáno usazovat se na venkově. Ve městech byly vytvořeny oddělené židovské čtvrti, tzv. ghetta.

Osud Židů je v tomto období úzce svázán s muslimskou říší. Platí to zejména pro situaci na Pyrenejském poloostrově. Andalusie ovládaná od počátku 8. století muslimy představovala významnou židovskou etnickou enklávu. Židé a muslimové zde žili v míru a ve vzájemné toleranci. V 15. století dobývají islámské panství ve Španělsku křesťané a následuje Inkvizice a násilná rekatolizace. Muslimové i Židé, kteří odmítli konvertovat ke křesťanství, byli ze Španělska vyhoštěni.

Teror se objevuje v době, kdy feudalismus ustupuje systému, založenému na směně. Čím více obíhaly peníze, tím méně bylo třeba židovského lichváře s jeho rezervním pokladem.

Židé v období feudalismu představovali snadný terč lidové hořkosti, zvláště za

časů hlubokých hospodářských krizí, žež byly spojeny s hladomorem, válkami a povstáními proti vládnoucí třídě.

Židé se ocitli v situaci, kdy jsou vyloučení ze zemědělství církví a odsouzení do zvláštní role na okraji společnosti. Postrádali sice moc bohatých feudálů, nicméně rolíky byli často vnímáni jako symbol politického systému, pod kterým trpěli.

V patnáctém století narůstají protižidovské nálady ve většině Evropy. Čas od času dochází k útokům městského obyvatelstva na židovská ghetta, k pogromům. Největší známý pogrom v českých zemích proběhl o Velikonočních roku 1389 na Starém městě pražském a stál život více než 3000 lidí.

Jakmile začaly v Evropě probíhat tyto změny, stěhuje se židovská populace na východ, směrem od vznikajících kapitalistických ekonomik, do míst, kde se feudalismus dosud držel. Někteří pronásledovaní Židé našli útočiště v muslimských zemích, zatímco jiní se odstěhovali ze západní Evropy do Polska.

Správci

Vznikl systém, kde polští šlechtici pronajímali své statky Židům, kteří je spravovali. Ti vedli statky, mlýny a lihovary. Začátkem 19. století žila více než polovina světové židovské populace v Polsku a v Litvě.

V tomto období si Židé vytvořili značný stupeň samo-správy, ale také vyvolávali zášť nevolníků, pracujících na velkostatkách. Tento systém se pod náporom rostoucích revolt – včetně útoků na židovské správce – neudržel. Stagnace polského feudalismu předznamenávala konec židovské prosperity v této oblasti.

Mimo východní Evropu se Židé shromažďovali ve městech, buď se snažili udržet svou roli obchodníků v době rychlé expanze kapitalismu, nebo jakožto nová imigrantská populace dělníků. Jak se v průběhu devatenáctého století šířily skrze Evropu re-

voluce, byly feudální zákazy rušeny a židé se začali integrovat do okolního obyvatelstva.

Abram Leon popisuje, jak jsou „první určení k eliminaci upadajícím feudalismem, byli také židé první odmítnuti křesťany kapitalismu“. Židovské masy se našly „zaklíněny mezi kovadlinou upadajícího feudalismu a kladivem prosazujícího se kapitalismu“.

Obzvláště v devadesátých letech devatenáctého století vznikají po celé Evropě opět antisemitské nálady. Starobylé předsudky proti židům byly podány v novém balení moderní rasistické ideologie, doplněné pseudovědou o „narijské rase“ a paranoidní politickou teorií o mezinárodním spiknutí židovského kapitálu.

Ekonomické krize v pozdních dvacátých letech 20. století měly za následek nesmírné vyostřené soutěžení mezi malými obchodníky a řemeslníky. V tomto prostředí se obraz židovského soupeře, který měl staletí praxe v přežití „těžkých časů“, stal nenáviděnou figurou.

Zloba, kterou mnozí obra-

celi vůči „velkému byznysu“, mohla být odkloněna proti „židovskému kapitalismu“ – čehož nacisté v Německu bezohledně využívali, když propagovali slogan „židobolševické spiknutí“, jež spolu údajně připravují jak vysoký kapitál, tak militanti pracující třídy.

Ale antisemitismus, jako všechny formy rasismu, byl pouze prostředkem pro dosažení určitých cílů. Byl pravici použitý k porážce hnutí pracující třídy a jakékoliv demokratické opozice proti vládnoucímu řádu.

Dnes musíme být nejhlasitějšími oponenty rasismu ve všech jeho formách. Víme, že rasismus rozděluje naši třídu a oslabuje náš boj za svobodu od útlaču a vykořisťování.

Marxističtí myslitelé jako Abram Leon, který analyzoval historii protizidovské persekuce, se spolupodíleli na vypracování metody, jejímž prostřednictvím můžeme chápat sociálně ekonomické kořeny antisemitismu a rasismu – a porozumět, jak proti těmto fenoménům bojovat.

Kniha Abrama Leona „The Jewish Question: A Marxist

Interpretation“ je k dispozici v angličtině na internetu na adrese: www.marxist.de/religion/leon/

Překlad a doplnění článku

**PETR DVOŘÁK A
MARTIN ŠAFKEK**

Poznámka překladatelů:

Existuje určitá kontroverze, zda psát „žid“, nebo „Žid“; může to být vnímáno i jako znamení politické korektnosti. Např. v časopise „Nový prostor“ z 10. dubna 2007 je v článku o knize Arthura Koestlera používáno slovo „Židé“, tedy s velkým písmenem na začátku. My jsme při překladu používali malé písmeno; připadá nám věrohodné zdůvodnění Jana Čulíka, který vyučuje bohemistiku na University of Glasgow:

„Podle pravidel českého pravopisu se píší příslušníci hnutí či náboženství malým písmenem („křesťané“, „muslimové“, „ódesáci“, „socani“, „židé“), členové národnostních či etnických skupin písmenem velkým („Rusové“, „Češi“, „Romové“). Za první, velmi osvětlené Československé republiky, se nevyčleňovali židé z československého spole-

čenství na základě etnicity a zaznamenávali se pouze, pokud se někdo hlásil k židovskému náboženství, tedy jako „židé“ s malým ž. Imperativ rasové odlišnosti a jiného (čti: „degenerovaného“ národa), imperativ „cizosti“, která musí být vykořeněna, zavedl ve střední Evropě až nacistický režim, pod jehož diktátem se muselo psát slovo „Žid“ s velkým „Ž“. Po druhé světové válce se však situace změnila, vznikl stát Izrael, a tak je zjevně možno psát „žid“ s malým „ž“ (jako stoupenec náboženství) i Žid s velkým „Ž“ (jako příslušník národa, i když osobně dávám v tomto smyslu přednost užívání slova „Izraelec“). Vzpomínám na slavného britského profesora germanistiky, J. P. Sterna, pražského rodáka, který - protože zažil nacistický útlak - mě vždycky žádal, abych psal slovo „žid“ s malým „ž“, tedy nikoliv jako nacisti. Smutné je, že málokdo dnes tuto historii zná - a pikantní je, že „Levicové“ Právo zřejmě vůbec necítí, že psaním slova „Žid“ s velkým „Ž“ pokračuje v nacistickém úzu.“

<http://www.blisty.cz/art/30965.html>

Výročí Guernicy:

Obraz utrpení i naděje

Pablo Picasso je dnes považován za jednoho z největších malířů XX. Století. Jeho obrazy zhlédne ročně několik miliónů lidí a , pokud jsou v dražbě, pokořují cenové rekordy. Stačí ale tyto skutečnosti k tvrzení o jeho genialitě? Čím je vlastně dodnes aktuální dílo tohoto malíře?

Asi nejznámějším Picasso-vým vynálezem je technika kubismu, kterou poprvé použil v obraze Les demoiselles d'Avignon (Avignonské slečny, obraz na: www.clioetcaliope.com/oeuvres/peinture/picasso/avignon.htm) . Když se obraz objevil na veřejnosti vyvolal z několika důvodů velký společenský skandál. Vědělo se totiž, že nakreslené ženy jsou prostitutky z barcelonské carrer Avinyó, prostitutky dívající se přímo do tváře zámožným a váženým členům buržoazie bez náznaku studu či pokory. Nicméně v umění se již takový námět

vyskytl několikrát, a tak největší skandálem byla celková kompozice obrazu: Picasso v ní totiž zrušil řád času a prostoru. Díky kubistické technice jedno oko vidělo objekt současně z mnoha úhlů, které se mezi sebou protínaly do jednoho obrazu. Na diváka se tak dívá hlava, ačkoliv jim dotyčná dáma ukazuje záda a pozadí za ženami se rozpadá do několika geometrických tvarů zcela bez řádu. Jednota času a prostoru, který vládla v malířství po celá staletí, je zrušena levnými ženami! Jejich hlavami se stali staré, někdo říká primitivní, afri-

ké masky nebo hlavy deformované, hlavy španělských soch ze 16. století, ale těla současná. Picasso se rozhodl skoncovat s tradicí, která se táhla už od dob starého Řecka. Modernost tohoto obrazu spočívá právě v tomto revolučním překročení tradice a ustálených řádů, míchání různých úhlů a časů, neboli aktivita, kterou se vyznačuje i dnešní post-moderní umění.

Kubismus se svojí revoluční vlnou rychle rozšířil do zbytku Evropy. Stal se z něj natolik módní styl (stačí pomyslet na kubistickou architekturu v Praze), že Picasso v roce

1917 přestal tuto techniku používat.

Picasso znovu použil kubismus v roce 1937, když dostal zakázku zobrazit pro španělský pavilón na Expu 1937 v Paříži utrpení Guernicy.

Guernica je hlavní město baskické kultury, což se jí stalo osudným při Španělské občanské válce: nacistická Legie Kondor, vyslaná, aby pomohla fašistovi Francovi zvítězit nad demokratickými silami, ji srovnala se zemí ve vůbec první kobercovém náletu v historii. Stalo se tak 26. dubna. Nálety začaly v 16.15 a trvaly několik hodin, praktic-

ky až do večera. Nacisté chtěli Baskicko morálně zlomit, protože bylo jednou ze nejaktivnějších oblastí v proti-fašistickém boji. Guernica sama o sobě neměla totiž žádný vojenský význam, který by dal důvod ke zničení celého centra a zemědělských stavení v okruhu 8 kilometrů. Španělští fašisté a jejich spojenci si byli dobře vědomi hrůznosti jejich činu. Odmlítali za něj odpovědnost a naopak hlásali do světa, že bombardování Guernicy je dílem interbrigadistů a republikánů. Až do 80. let minulého století, tak existovaly v historické obci

rozšířené dohady, kdo vlastně způsobil bombardování. Možná se dnes zdá absurdní pochybovat, že Guernica byla zničena legií Kondor, ale v 70. letech to taková samozřejmost nebyla.

Picasso dokázal vytvořit jeden z nejpůsobivějších pláten, zdůrazňující zločiny fašismu a nacismu. Guernica je obraz černo-bílý, dlouhý 7,5 metru a vysoký 3,5 metru. Zdroj světla v obraze je žárovka, symbol pokroku. Světlo není výrazem kladných pojmů, není vítězstvím nad temnotou jako v předcházející tradici, ale výraz utrpení a smrti: je to světlo ozařujících bomb, jenž umožňuje smrtelný nálet a poté světlo hořících domů. Světlo dává najevo veškeré utrpení, zločin a zmar obyvatelů města. Stačí

se podívat do pravého úhlu nahoře, kde je výbuch utrpení, výkřik hrůzy, nad světlem uprostřed temnoty: nikoliv náboženská a spasitelská extáze dřívější tradice. V obraze je patrné i určité napětí mezi moderní žárovkou, zdrojem světla a petrolejovou lampou, úpadkem daným modernitou

komunity celé. Picasso se od takového postupu osvobodil. V jeho obraze lze najít matku v záchvatu pláče nad vlastním zemřelým dítětem, je tam smrt i celoživotní zranění, pokoření čestně bojujících interbrigadistů za demokracii a mír (ruka svírající meč, ze kterého kvete květina), po-

pochází z nacismu.

Podle mě ale obraz nelze vnímat jen jako manifest proti nacismu. Příliš silnou roli v obraze hraje žárovka. Tato žárovka je mimo dosah lidí, visí nad nimi jako božstvo. Je technologií odcizenou člověku, která se obrací proti němu samotnému a jeho potřebám,

je technologií, která jde dál nezávisle na potřebách společnosti a vystavuje ji katastrofám, ať již vojenským nebo ekologickým, jen kvůli vůli a zájmu „těch nahoře“. Žárovka je v napětí se starší lampou. Tato lampa, ač není nejmo-

zbraní.

Zničení času a prostoru, které je vlastní Picassovu kubismu, zde dostává novou už nejen estetickou hodnotu: zobrazuje veškeré zničení, pohromu, která zachvátila celou jednu komunitu. V takové situaci čas a prostor přestávají dávat smysl, celý obraz je sled násilí a trpění, pláče, křiku a porážky: takové pojmy, nezasazené v čase, dostávají novou hodnotu nadčasovosti.

Picasso, při tvorbě Guernicy, zřejmě nechtěl zobrazit utrpení jen tohoto obyvatelstva, dokázal vytvořit obraz velkou kolektivní. I v předcházející tradici byly zobrazovány společenské porážky a utrpení. Malíři ale společenský obsah projektovali do osobní roviny, jeden člověk z postižené komunity se stal poslem

koření celého španělského lidu (rozpuštěný španělský kůň), deformaci těl a obličejů. Přestože je to obraz kolektivní, není odcizen od lidí, ba naopak ukazuje podstatu jejich citů a prožívání, aniž by bylo nutné je svazovat s konkrétní osobou, stávají se absolutními.

Celá dynamika obrazu je srdcervoucí. Linie černé, šedé a bílé jsou rychlé a ostré, nemilosrdně padají na vše živé. Dalo by se říct, že je to obraz totálního utrpení, bez žádného východu. Jen květinka, vyrůstající z meče padlého interbrigadisty, dává malou naději. Jen v černé barvě není utrpení, tam je smrt, jakožto jediný východ z brutality nacismu. Picasso tak zobrazil nejen utrpení Guernicy, Baskicka, ale celého světa, které

dernější, je také pokrokem lidstva a na rozdíl od žárovky ji člověk pevně drží v rukách. Uspokojuje jeho potřebu vidět. Její světlo neřeže a neutíná životy. Je sice dočasně přemohena světlem ze žárovky, ale není zničena: zůstává pevně sevřená v ruce a s plamen uvnitř.

Aktuálnost Picassova odkazu spočívá tudíž nejen v uměleckém hledání a tvorbě, což ho řadí mezi předchůdce post-moderního umění, ale také v jeho politickém odkaze, který uložil do výše popsaného obrazu. Protože Picasso nepřestal nikdy být oponentem režimu Francisca Franca, Guernica se mohla vrátit do Španělska až po Francově smrti.

JAKUB HORŇÁČEK

Přidejte se ke kampani proti základnám

- * podepište petici a rozšířte ji ve svém okolí či poskytněte místo kam mohou lidé přijít petici podepsat
- * pomozte s organizací protestních akcí proti základnám
- * pomozte s propagací iniciativy (internet, šíření letáčků...)
- * poskytněte tisk či kopírování materiálů
- * pomozte s webovými stránkami (grafika, programování...)

...kontaktujte nás: 775 094 387

www.nezakladnam.cz

Škodovka: jak se (ne)stávkovalo

Hrůza a děs, chudoba a hlad: v takových křivkách se ustálila v polovině dubna ústa mnohých ekonomů, všech pravicových politiků a jejich sluhů z řad drtivé většiny médií. Dozvěděli se, že odbory Škody Auto vyhlásily ve závodě Mladá Boleslav na 17. dubna stávku, jelikož vedení firmy opustilo vyjednávání o kolektivní smlouvě.

Podle managementu totiž odbory chtěly příliš vysoký růst mezd, nejdříve 17% a potom 13% plus inflace.

Stávka byla vyhlášena ve čtvrtek 12. dubna a od té doby se z médií lily zprávy o nadcházející katastrofě, horší než kdejaká povodeň: zemí by prošla vlna stávek loupeživých dělníků a odborů, chtějící sebrat bezmocnému majiteli veškerý zisk, potom by přišel čas neslýchané drahoty a inflace, a nakonec by zkrachovala celá ekonomika, také protože by podnikatelé odešli do čínského exilu levných otroků, pardon dělníků. I takové závěry bylo možné slyšet a to dokonce i z chodící věštinny nyní sídlící na Hradě (nás ve škole učili, že věštkyně z Delf požívaly před věštěním halucinogenní houby).

Odbory chtěly navýšení mezd o 17%, protože meziroční čistý zisk firmy vzrostl o 41%, a to na 11.mld. korun. Pokud ale vezmeme v potaz i rok 2004, tak zjistíme, že zisk vzrostl z 3,3 mld. na již zmíněných 11 mld. Jak je uvedeno ve výroční zprávě o roce 2006, tak největší zásluha tohoto růstu je v zefektivnění práce dělníků. K zisku lze samozřejmě připočítat i fakt, že se podařilo firmu finančně stabilizovat a zaplatit řadu dluhů.

Jeden argument vedení firmy proti navýšení mezd dle požadavků odborů byl, že by firmě nezbyly finance na investice. Podle vedení bylo rozumné zvýšení o 7,5% a později o 10%. V roce 2006 Škodovka vyplatila na mzdách 9 mld., tudíž rozdíl mezi požadavky odborů a managementu je 630mil. korun. 630 mil. je z 11 mld. 5,4%. Firma navíc chtěla v původním plánu zrušit nejméně polovinu sociálních výsad, kterou dělníci mají. Zna-

menalo by to úsporu 1,5 mld. Podle plánu firmy by sice dělníkům byl navýšen plat o 7,5%, ale firma by na výdajích na zaměstnance ušetřila 800 miliónů!

Dalším důvodem pro navýšení platu, je produktivita

stávek v českých zemích je pouhá fantasmie v době, kdy mnozí zaměstnavatelé vůbec nedovolují vznik odborů ve svých firmách. To je situace drtivé většiny supermarketů, jiných poskytovatelů soukromých služeb a zahraničních

práce, jenž je srovnatelná s koncerny v Německu, kde ale průměrný dělnický plat v závodech VW, do jehož řetězce Škoda patří, je dvakrát vyšší. Na takovou námitku firma nejčastěji odpovídala, že by se odstěhovala někam dále na východ. Zřejmě by musela mimo EU, protože v automobilových závodech na Slovensku a v Polsku, mají vyšší platy. Firma samozřejmě mlžila, protože postavení nové linky a celého výrobního procesu je značně objemná investice. Navíc by se prodražila doprava výrobků na trh, kam jsou určeny: do států EU.

Negativní makroekonomické dopady na celou zemi byly také pouhou fámou. Jak ukazuje zpráva ekonomů ČSOB, upozornění ze strany ČNB, že je možný rychlý růst inflace, bylo jen zástěrkou, aby národní banka sama mohla navýšit inflaci, tím, že dá do oběhu dluhopisy. A vlna

investorů. Ale i fungující odbory mnohdy nemají takovou sílu, jako ty škodovacké.

Ačkoliv firma měla velice chatrné argumenty, jak vůči vlastním zaměstnancům, tak na vůči veřejnosti, odbory nedokázaly využít argumentační výhody ani posice, do které by je postavila podaná stávka. Odbory ukázaly veliké mezery jejich akce alespoň ve třech rovinách: organizace stávky a postávkové vyjednávání, komunikace s veřejností a ostatními odborovými svazy a vztahy s dělníky.

Podstatou každé stávky, je vytvoření majiteli škodu na výrobě. Odbory dokázaly dosáhnout 80% účasti na stávce, což je číslo postačující na zastavení výroby. Ve Škodovce se denně vyrobí v průměru 2500 aut. Management po stávce prohlásil, že ztráta na výrobě byla 800 aut, tudíž ani necelá třetina denní výroby. Toto číslo je

vysvětlitelné postupem odborů během stávky: první ze tří směn nepracovala, zbylé dvě ale neoficiálně pracovat začaly, protože odbory si vyprosily od vedení schůzku.

Takový postup je ale nesmyslný. Proč odbory požádaly o schůzku vlastníka, který sám jednání přerušil? Proč to udělaly během stávky? A proč stávku odvolaly, aniž by byly dojednány nějaké podmínky? Myslet si, že, vyjdu-li vstříc majiteli či managementu firmy, tak on udělá totéž, je nepochopení podstaty sociálních bojů, sváru mezi prací a kapitálem. Naopak veškerá snaha odborářů je směřována k udržení sociálního smíru a v této logice je stávka vynucená okolnostmi a nikoliv bojovností vedení odborů. Pro ně je naopak smír mezi zaměstnavateli a zaměstnanci otázkou udržení jejich sociální pozice. Odboroví funkcionáři jsou často užiteční jako brzda radikální dělníků.

Stávka se jako nepříjemná epizoda musí rychle smazat. Což se také stalo, protože odbory souhlasily, aby se rytmus práce zvýšil (a to dokonce i před stávkou) tak, aby újma na výrobě byla co nejdříve odpracována: pokud zmizí újma, tak stávka se stává prázdným gestem, takřka jako by nikdy neproběhla.

Další chyba spočívá v komunikaci s vnějším světem závodu. Odboráři ze závodu ve Vrchlabí a ve sub-dodavatelských firmách se nechali v médiích slyšet, že mají strach, aby jim nároky jejich kolegů v Mladé Boleslavi neublížily, a že Škodovka se bude snažit vyrovnat zvýšení výdajů šetřením na zaměstnancích mimo hlavní závod. Takový strach je opodstatněný, proto také existuje v zákoně institut Solidární stávky: je používán na podporu kolegů jiné firmy

v kolektivním vyjednávání. Jak ukazují zkušenosti ze zahraničí, v případě přímého propojení mezi stávkující firmou a jinými firmami, tyto vstupují do solidární stávky nebo stávkové pohotovosti, aby demonstrovaly, že na nich nelze šetřit. Naopak výroky v televizi proti stávce z řad jiné odborové buňky jsou velice kontraproduktivní.

Odbory zklamaly také ve vztahu se širokou veřejností. Jejich stávka se stala námětem společenské diskuse, důvodem mnohých útoků na požadavky zaměstnanců obecně, ale v Mladé Boleslavi či v Praze neproběhla ani jedna veřejná odborářská demonstrace. Taková demonstrace mohla mít příznivé důsledky na pozici odborů, ukázat, že požadavek zaměstnanců na důstojný

plat není krádež a drancování, a odpovědět mediálními útokům. Navíc zapojení široké veřejnosti do stávek velkých firem je v zahraničních kováckých odborech rozšířenou tradicí.

Poslední bod je vztah mezi dělníky a odbory. Po uzavření kolektivní smlouvy (navýšení platu o 12,4%), si dělníci začali stěžovat, že je odbory zastupovaly špatně. Jejich požadavek byl zvýšení mezd o 24%, navíc se zvýšilo pracovní tempo a zmenšily se sociální záruky: dělníci nebudou v budoucnosti již dostávat různé prostředky na fyzickou relaxaci, pracovní oděvy a jiné nutné věci k práci. Podle zpráv z vnitřku firmy, by dělníci nesouhlasili s uzavřeným kompromisem. Odbory ale nejsou v kolektivním vyjednávání nijak vázá-

ny na dělníky. Podle zákona sice ve vyjednávání zaměstnance zastupují a podepisují za ně smlouvy, ale nemají právní povinnost dát členské základně k hlasování návrh vyjednaného kompromisu. Kdyby taková povinnost existovala, vazba mezi odbory a zastupovanými zaměstnanci by se prohloubila: dnes ale kolektivní smlouvy podepisují se zaměstnavateli jen různé zájmové skupiny a nikoliv zaměstnanci.

Přes veškeré kritiky zde vyjádřené odborům, si nemyslím, že odbory jsou jako instituce nutně špatné. Zcela určitě trpí těžkými neduhy, jako přílišnou byrokratizací, slabou vazbou se zaměstnanci a přeměnou v jen jednu ze zájmových skupin mezi mnohými. Zásadní problém ale je chápání poslání od-

borů. Dnes v ČR i v Evropě převládá směr, jenž chápe odbory jako ručitele a vyjednavatele sociálního smíru. Jiný směr, přítomný hlavně v tzv. Základnových odborech, chápe odbory jako činitele sociálního konfliktu mezi vykořisťováním a nárokem na co nejrovnější poměr mezi kapitálem a prací.

Nakonec bych chtěl připomenout slova jednoho odboráře ze základnových odborů ve Fiatu-Mirafiori (výrobní závod automobilky FIAT): „Kapitalismus je pro mě v celé své historii sociálním bojem mezi prací a kapitálem. Pokud odboráři přistoupí na roli vyjednávačů sociálního smíru, za cenu újmy na zaměstnancích, tak se rozchází se svými zaměstnanci.“

JAKUB HORŇÁČEK

Vlček k obětování

Příběh o nezištné instituci, kteréžto pověst pošpinila aféra kolem přítelkyně jejího prezidenta, je od samého počátku absurdní. Paul Wolfowitz jednal v naprostém souladu s doktrínou i obvyklým počínáním Světové banky.

Nejde tu tolik o zločinnost činu samotného – daleko horší je pachatelovo pokrytectví. Přibližně tak by se dala vystihnout redakční politika tiskovin, serverů a televizních stanic, které se v minulých týdnech odhodlaly aféru Paula Wolfowitz komentovat: povaha jeho prohrěšku (protektce přítelkyně, jež musela Světovou banku opustit a které našel místo s platem rovným ministryni) by nebyla tolik problematická, kdyby se nedopustil pokrytectví. Vždyť Wolfowitz je prezidentem instituce, která má s podobnými mechanismy ve světě bojovat! Dle mého soudu jsou obě perspektivy – odsudek činu i pokrytectví – chybné.

Nejprve k tomu pokrytectví. „Kdo by chtěl být poučován člověkem, o jehož radách platí zásada ‚dělejte, co říkáte, nikoliv to, co dělám sám‘?“, ptal se jeden novinář. Pochopitelně nikdo. Přesně tak ale funguje globální hos-

podářský systém. Evropská unie a Spojné státy v něm, skrze Světovou banku a Mezinárodní měnový fond, rozvojovému světu říkají: „Zniče

Paul Wolfowitz si pouze vzal doktrínu svojí instituce k srdci a začal se podle ní chovat sám. Skutečnost, že na vypuknutí skandálu zareago-

ky: Pokud jste kritizováni či na pochybách, popusťte rozpočtu řádně žilou! Zakázku pro přeplacené konzultanty pak vykažte jako příspěvek k rozvojové pomoci.

Léčit šokem a bavit se privatizací

Nejzávažnější lež v oné kontroverzi spočívá ale v představě, že Světová banka byla institucí s bezúhonnou pověstí, dokud ji Wolfowitz svým prohrěškem „osudově nepošpinil“.

Pravdou je, že pověst Banky byla osudově pošpiněna již dříve: třeba když donutila ghanské studenty platit školné výměnou za půjčku pro jejich stát; když požadovala po Tanzanii privatizaci vodovodních služeb; když učinila z rozprodeje telefonní sítě do soukromých rukou podmínku pomoci zemím, které zdevastoval hurikán Mitch; když volala po „přízpůsobí-

zábrany všeprostupujícímu trhu. My si však ty naše ponecháme.“ Od dotací zemědělcům po Dubajský skandál je pokrytectví dnešní světoekonomice určujícím principem.

val najmutím drahého právníka, hájícího obvykle hollywoodské hvězdy, a zaplacením řady poradců je jenom dalším důkazem, že si již plně osvojil další ze zásad Světové ban-

vosti zaměstnanců“ po úderu vlny tsunami na Srí Lanku; nebo když tlačila na zrušení potravinových dodávek v poválečném Iráku. Obyvatelé Ekvádoru se málo starají o Wolfowitzovu přítelkyni. Daleko více se jich dotklo, když Banka odepřela v roce 2005 jejich vládě slíbených sto milionů dolarů poté, co kabinet přesunul část zisků z ropy na školství a zdravotnictví.

Téměř v každé zemi, kde se uskutečnilo masivní plenění státu během posledních čtyřech dekád, stávaly zároveň Banka i Mezinárodní měnový fond v pozadí zločinu. Ne že by se dívaly jiným směrem a místní jim zatím vybrali kapsy; oni se, křičíce „rychleji, prosím!“, podíleli na tvorbě pravidel, jež drobné i větší krádeže umožnila. Příslušný proces vstoupil ve z n á m o s t jako šoková terapie.

Rusko za vlády nedávno zesnulého Borise Jelcina budiž názorným příkladem. Na počátku devadesátých let nesla Banka odpovědnost za uskutečnění „razantní hospodářské transformace“ rozpadlé ekonomiky Sovětského svazu. Michail Gorbačov odmítl přitakávat, nastoupil tedy Jelcin: muž-buldozer, který nenechal nikoho a nic zpomalit Washingtonem posvěcený program, a to včetně zvolených spoluobčanů.

Poté, co nařídil střelbu do demonstrantů v říjnu 1993, nechal odstranit stovky odpůrců a tankům rozkázal pobořit parlament, začala rozsáhlá privatizace. Do rukou úzké vrstvy podnikatelů, takzvaných oligarchů, se přitom dostalo nebývalé bohatství. Jistě, že Banka byla při tom. Během hodnocení podmínek k tvorbě zákonů o rozprodeji

státního majetku v Jelcinově říši se Charles Blitzer, hlavní ekonom Světové banky pro Rusko, novinářům z Wall Street Journal pochlubil: „Nikdy v životě jsem neměl příležitost užít si tolik zábavy.“

Když Jelcin opouštěl prezidentský úřad, spravovala jeho rodina nevyčísitelné jmění a několik z jeho poradců čelilo korupčním skandálům. Na Západ se tyto kauzy proslechly jako nešťastné „dílní výjimky“ z jinak etického modernizačního procesu. V podstatě ovšem korupce spočívala v konceptu šokové terapie samotném. Rychlost legislativní

ních účtech při prosazování neoliberálních reforem, přes argentinského Carlose Menem, který se projížděl v darovaném Ferrari, zatímco oficiálně klestil pečovatelský stát, po miliardy ztracené v Iráku docela nedávno – vždy tu byla vrstva politiků i úředníků, již neváhali Bance posloužit coby zprostředkovatelé, pochopitelně za patřičný poplatek. Jak jinak nazvat tento jev než korupcí? Snad tichým, leč všudypřítomným společníkem na privatizační kruciátě do rozvojového světa.

Tři z hlavních institucí, jež stály v čele této této výpravy,

smrští se stala klíčovou nejen k překonání lidového nesouhlasu, ale též k znemožnění jakéhokoli dohledu.

Společník tichý, leč všudypřítomný

Podobně jako boj s chudobou nebylo ani předcházení úplatkářství nikdy pro Banku či Mezinárodní měnový fond prioritou. Jejich představitelé si dobře uvědomovali, že získání místních politiků k podpoře oktrojované agendy pomůže také k úspěchu jim samotným i obhajobě smyslu existence chlebodárných institucí. Pro poslušné a chápavé spolupracovníky se tudíž vždy něco ve skrytých fondech našlo.

Zmíněné Rusko přitom není příkladem nijak jedinečným. Od Chile za Augusta Pinocheta, jenž nashromáždil miliony na více než stopěťadvacet osobních bankov-

jsou nyní v krizi – ne vinou malých prohřešků Wolfowitzova typu, ale kvůli těm velkým. Světová obchodní organizace se nemůže zmátořit z rozpadu Katarského kola, Fond ztrácí důvěru v sama sebe po odcizení někdejších věřitelů v Asii i Latinské Americe. A Banka se hrouť.

Rozhodně bychom neměli přispívat k očistě její obłudné historie opakováním absurdního příběhu o ctihodné a nenahraditelné organizaci, již poškodil poklesek jediného muže. Banka by pochopitelně ráda dnes hodila Wolfowitz přes palubu, snad jako oběť svým bohům. Já říkám, nechme loď klesnout ke dnu i s kapitánem.

NAOMI KLEIN

Vyšlo v *Literárních novinách* 2007-19

SocSol v hnutí

Když je hladina klidná, i vlny způsobené malým kamenem jsou viditelné.

SocSol není velkou skupinou, naše aktivita je však důležitá i v rámci ČR.

1998 je rasisty zavražděn zahraniční student. SocSol iniciuje sérii bouřlivých protestních demonstrací. Vzniká Iniciativa proti rasismu. Její aktivisté např. přelepují volební billboardy Republikánů, pořádají blokády volebních stánků. Přispějeme k tomu, že v českém parlamentu nesedí fašisté.

2000 v Praze se připravuje sjezd MMF, symbolu sociální a ekologické devastace v globálním kapitalismu. SocSol se aktivně zapojuje do Iniciativy proti ekonomické globalizaci (INPEGU).

Protesty jsou velkým úspěchem hnutí. Na demonstraci se sjede 15.000 lidí, finančníci končí o den později.

2002 Ve Florencii se koná první Evropské sociální fórum (ESF). Zde probíhá miliónový protest proti chystané invazi do Iráku. SocSol jako jediná česká antikapitalistická skupina pořádá na fórum výpravu.

Organizujeme také početné kontingenty z ČR na následná ESF v Paříži a Londýně.

2003 Bush útočí na Irák. SocSol inspiruje vznik Iniciativy proti válce a podílí se na jejím fungování. Iniciativa se stává ohniskem demonstrací proti chystané invazi.

I v lidé v ČR se tak zapojí do největší světové protiválečné demonstrace v dějinách. 15.2.2003 protestuje 15 miliónů lidí.

USA a Británie dnes uvažují, jak se stáhnout. K tomu značně přispělo protiválečné hnutí.

2006 plánuje se vybudování raketové základny. Vzniká Iniciativa Ne základnám. Do této doby sdružuje více než čtyřicet organizací, organizuje petici, debaty, demonstrace a happeningy. U vzniku však byly skupiny pouze tři – a hádejte, kdo byl zase u toho?

Zastavení základen by bylo velkým vítězstvím demokracie v ČR a posílením hnutí proti globálnímu kapitalismu a válce.

CITÁTY MĚSÍCE:

„Mé sympatie patřily vždy ODS, a to se nemění. Myslím si, že bych jí mohl ve spoustě věcí přispět.

Rovněž si myslím, že by se člověk velmi dobře domluvil se zelenými.“

Symbol české privatizace a multimilionář **Viktor Kožený** odpovídá na otázku, za kterou stranu by chtěl případně kandidovat ve volbách.

„...zpravodajské informace Spojených států jsou možná o něco důvěryhodnější než ty naše vzhledem k masivnosti jejich slubžeb.“

Premiér **Topolánek** na dotaz poslance Sedí, zda má vláda analýzu, která by zkoumala bezpečnostní rizika pro ČR.

Jsme aktivní v hnutí proti základnám USA

Organizujeme protesty proti Bushově "nekonečné válce"

Jsme aktivní v hnutí proti globalizaci korporací

Jsme proti školnému, deregulaci nájemného, sociálním škrtům

ZDOLA

PROTI

GLOBÁLNÍMU

KAPITALISMU

☐ Chci více informací o SocSol a jejích aktivitách

☐ Chci se připojit ke skupině Socialistická Solidarita

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

E-mail:.....

Vyplněný ústřížek pošlete na adresu: Socialistická Solidarita, Pošte restant, 160 41 Praha 6.

PŘIDEJTE SE K SOCSOL!

Za čím stojíme

Proti kapitalismu

Kapitalismus dnes nedokáže řešit nejzákladnější problémy lidské společnosti či přímo jejich řešení znemožňuje. Tím nejenže brání dalšímu pokroku na cestě ke svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti, nýbrž ohrožuje i samu existenci lidstva. Celá dnešní společnost žije z výsledků práce námezdně pracující většiny obyvatelstva.

Pouze kolektivní převzetí celospolečenského bohatství pracujícími a demokratické plánování, řízení výroby a distribuce jejich výsledků mohou vést k svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti.

Dnešní systém je v principu nereformovatelný. Struktury současného parlamentu, armády, policie a soudní moci byly vytvořeny vládnoucí třídou a jsou konstruovány tak, aby bránily její výlučné postavení.

Stejně odmítavý postoj zaujímáme k minulému režimu z let 1948-89 (a také k ostatním režimům ve východní Evropě, Číně, apod.), který nepovažujeme za socialismus, nýbrž za státně byrokratickou formu kapitalismu. Místo toho se hlásíme k tradici levé opozice proti těmto režimům.

Za socialismus zdola

Podporujeme boje pracujících za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, lepší pracovní podmínky, za bezplatnou lékařskou péči a sociální zabezpečení, za rovný přístup ke vzdělání a informacím a všechny jejich ostatní emancipační snahy. Místo parlamentní politiky prosazujeme alternativu nezávislé aktivity pracujících prostřednictvím stávek, kampaní, manifestací, apod.

Jen sami pracující mohou dosáhnout svého vlastního osvobození. Místo institucí kapitalistického státu navrhujeme systém společenské samosprávy, tedy úplné rozšíření demokracie do všech sfér společenského i hospodářského života.

Solidarita

Úsilí o socialismus je součástí celosvětového boje. Prosazujeme solidaritu s pracujícími v jiných zemích. Jsme v zásadní a aktivní opozici vůči všemu, co proti sobě staví pracující různých zemí, různé barvy pleti, různé národnosti, různého pohlaví, sexuální orientace či profese. Podporujeme tedy kampaně a boje proti rasismu, za úplnou politickou i ekonomickou rovnost žen a mužů, proti diskriminaci homosexuálů a lesbiček, apod.

Fašismus považujeme za akutní hrozbu pracujících tříd a svobodám a demokratickým právům, které v minulosti vybojovala. Boj proti fašismu je pro nás navýsost aktuální a prioritní.

Revoluční organizace

Aby bylo možno efektivně prosazovat tyto myšlenky, je třeba, aby se nejbojovnější části pracující třídy, studentstva a mládeže zorganizovaly v revolučně socialistickou stranu, jejíž zárodkem chceme být. Vybudovat takovou stranu je možné pouze účastí ve skutečném dělnickém hnutí a aktivitou v masových organizacích pracující třídy – například v odborech.

Ostatním pracujícím chceme v praxi ukázat, že zájmy reformistických předáků odborů, sociální demokracie nebo komunistické strany nejsou totožné s jejich zájmy. Vyzýváme všechny, kdo souhlasí s našimi základními tezemi, aby se k nám připojili.

www.socsol.cz

Celostátního shromáždění zástupců odborových organizací

Základní povinností odborů je vystupovat proti jakékoliv vládě, která by chtěla zhoršit postavení zaměstnanců.

ČMKOS to prokázala v roce 2003, kdy na demonstraci odmítla některé kroky připravované koaliční vládou ČSSD, KDU-ČSL a Unie svobody.

Čtyři miliony lidí v České republice jsou v postavení zaměstnanců. Jsou velkou a vlivnou skupinou, kterou politici před volbami lákají na prosperitu a ekonomický růst.

Reforma veřejných financí, kterou připravuje současná vládní koalice, je však nezodpovědným pokusem na obyčejných lidech, kteří si tento experiment zaplatí. Pro takovýto reformní hazard nezískala vládní koalice od občanů ve volbách mandát!

Reformu veřejných financí zaplatí naprostá většina z nás zdražením potravin a

a ideologickým gestem, než profesionálně promyšleným a připraveným dokumentem.

sebereme!

Cílem ve skutečnosti není záchrana veřejných rozpočtů!

Dluhů se nezbavíme, když snížíme daně, škrtne sociální výdaje, zlikvidujeme benefity a stravování pro zaměstnance! Přitom zlepšení výběru potřebných příjmů do veřejných rozpočtů vláda reformou neřeší.

Reforma je pláštíkem pro to, co má být utajeno a skryto. V sázce jsou nevratné kroky – privatizace veřejných služeb, zdravotnictví, školství, veřejné dopravy, pošty,

Vyzýváme proto všechny, kterým není lhostejné, jak budou zítra žít, aby vystoupili z mlčí většiny!

Přijďte veřejně vyjádřit, že nespravedlivou reformu nechcete!

SVOLÁVÁME DEMONSTRACI - ZASTAVME ŠKRTFORMU!

Praha – 23. června 2007

základních potřeb, snížením sociálních dávek a poplatky u lékaře.

Takové praktiky odmítáme! Reforma je více politickým

Koho reforma ohrozí nejvíce?

Především zaměstnance s nízkými a průměrnými výdělky, zaměstnance veřejné správy a služeb, učitele, rodiny s dětmi a důchodce. Probíhá ve stylu co dáme, o to více

energie.

Takovouto škrtformu odmítáme!

Odbory jsou zastáncem takové reformy, na které se budou spravedlivě podílet všichni podle svých příjmových a majetkových podmínek.

ČMKOS 19.5.07

Předplatte si Solidaritu

- ☐ Chci si předplatit následující čísla v ceně 100 Kč (včetně poštovného - dotujeme polovinu)
- ☐ Distribuční předplatné - chci si předplatit exemplářů časopisu.

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6, nebo objednávejte na info@socsol.cz. Info: 775205682

Promítání: Cesta na Guantanamo

Věznice v zálivu Guantanamo se, spolu s masakry v Iráku, stala symbolem skutečné tváře „války proti terorismu“.

Film Cesta na Guantanamo, vypráví příběh čtyř mladých Britů, kteří se v roce 2001 vydali do Pákistánu na

svatbu, ze zvědavosti se před začátkem amerického útoku na Afghánistán jeli podívat do této země. Dostali se do rukou Američanů a strávili několik let na Guantanamo.

Po filmu debata, co dělat prot Bushovi v Praze.

Pondělí 28.5., od 18.30h v Galerii Lapidárium, Rámová 6 (poblíž Roxy)